

Scenarioanalys av befolkningsutveckling

Robertsfors kommun

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Bakgrund	3
	2.1 Robertsfors delområden.....	7
	2.1.1 Befolkning	8
	2.1.2 Bostadsbestånd	11
	2.2 Demografisk befolkningsprognos.....	14
3	Befolkningsscenarior	16
4	Hushåll.....	23
	4.1 Hushållsprognos	24
	4.2 Alternativ modell.....	29
	4.3 Den åldrande befolkningen	33
5	Förutsättningar i kommundelarna.....	33
	5.1 Utvecklingsområden i kommunen	35
	5.1.1 Skolor.....	35
	5.1.2 Matbutiker	35
	5.1.3 Bostadsbyggnadsbehov	35
	5.1.4 Norra kommundelen	38
	5.1.5 Västra kommundelen	38
	5.1.6 Östra kommundelen	40
	5.1.7 Södra kommundelen.....	40
6	Sammanfattning och rekommendationer	42
	Bilaga 1 Tabeller.....	44

1 Inledning

I norra Sverige pågår just nu den största omvandlingen i modern tid. De kommande åren beräknas 1 100 miljarder kronor investeras i olika ”gröna satsningar” i norra Sverige.

Ytterligare 150 miljarder beräknas investeras bara de närmaste 5 åren i olika byggprojekt som hamnar, industrier, vindkraftparker, hotell, stadsomvandlingar i regionen och utöver det investerar staten 60 miljarder i Norrbotten för sträckan Umeå-Luleå.

Förutom statliga investeringar i Robertsfors för Norrbotten, investerar staten 200 miljoner för ombyggnation av E4 Lillåbron-Bygdeå, 129 miljoner till en ny planfri korsning med pendlarparkering i Sikeå och 210 miljoner E4 Sikeå-Gumboda.

Till följd av alla dessa stora investeringar beräknas befolkningen i norra Sverige öka med cirka 100 000 invånare för att täcka behovet av arbetskraft och kompetens. Redan idag påverkas Robertsfors kommun av utvecklingen, men när Norrbotten är i trafik år 2030 beräknas det att man från Robertsfors inom 30 minuter kommer att nå omkring 70 000 arbetsplatser jämfört med 3 000 arbetsplatser i dagsläget.¹

Kommunens strategiska läge mellan tillväxtkommunerna Skellefteå och Umeå tillsammans med förbättrade pendlingsmöjligheter ökar kommunens potential att bli en inflyttningskommun med ökande folkmängd.

Kommunens övergripande vision är att Robertsfors kommun ska bli ”Sveriges bästa kommun 2030” med 7 500 invånare. Dessutom har konsultrapporter indikerat att kommunens befolkning kan komma att uppgå till 10 000–12 000 invånare som en effekt av Norrbotten tillsammans med den industriella tillväxten i regionen. Drygt 10 000 invånare har kommunen inte haft sedan början av 1950-talet.

Syftet med denna rapport är att analysera var i kommunen som befolknings-tillväxten beräknas ske och vilket bostadsbyggande som kommer att behövas utifrån ovan nämnda scenarier.

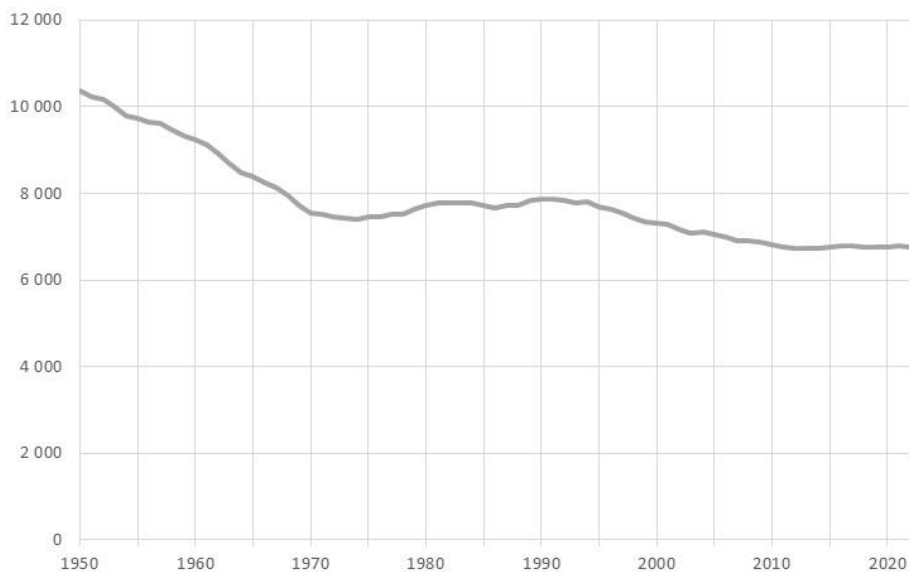
2 Bakgrund

I början av 1950-talet hade det som idag är Robertsfors kommun drygt 10 000 invånare. Sedan 1950 minskade folkmängden årligen fram till 1974. Från 1975 kom en period med årlig folkökning. Totalt ökade folkmängden mellan 1975 och 1983 med 403 personer, från 7 388 personer till 7 791 personer. Under den följande tioårsperioden var folkmängden relativt oförändrad. Från 1995 vände folkmängden nedåt. Åren 1995 till och med 2012 minskade folkmängden varje år förutom 2004. Per den 31 december 2012 var folkmängden i Robertsfors kommun nere i 6 717 personer². Sedan 2013 har folkmängden i kommunen sakta börjat öka. Den 31 december 2022 hade Robertsfors kommun 6 759 invånare.

¹ Robertsfors kommun (2021-12-13): PM – Inriktningsförslag

² Den lägsta folkmängden i Robertsfors kommun uppmättes den 31 juli 2013, 6 704 personer.

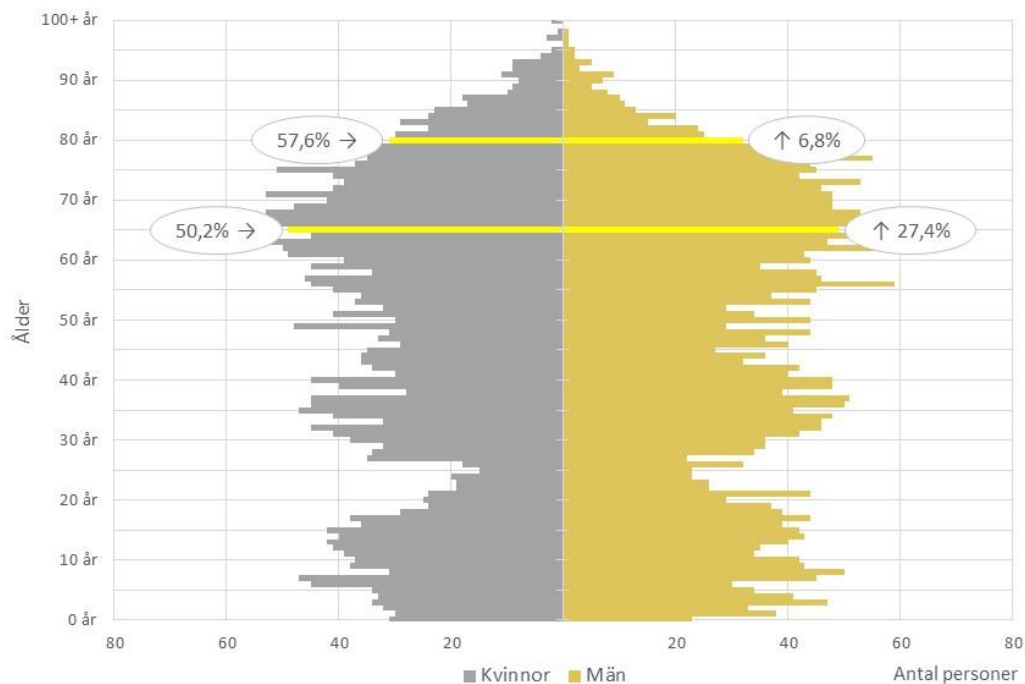
Figur 1 Folkmängd i Robertsfors kommun per den 31 december 1950–2022

Källa: SCB, [Befolkningsstatistik](#) (hämtad 2023-03-02).

Befolkningen i Robertsfors har en relativt hög medelålder. Per den 31 december 2022 var drygt var fjärde Robertsforsare 65 år eller äldre och knappt 7 procent av befolkningen var 80 år eller äldre. Den höga andelen äldre medför att det i regel dör fler än vad det föds. Sedan 1970 har antalet döda varit fler än antalet födda under 45 av 53 år. Sedan 1995 har det endast under ett år fötts fler än vad det har dött, 2016 när det föddes 84 barn samtidigt som 82 personer dog.

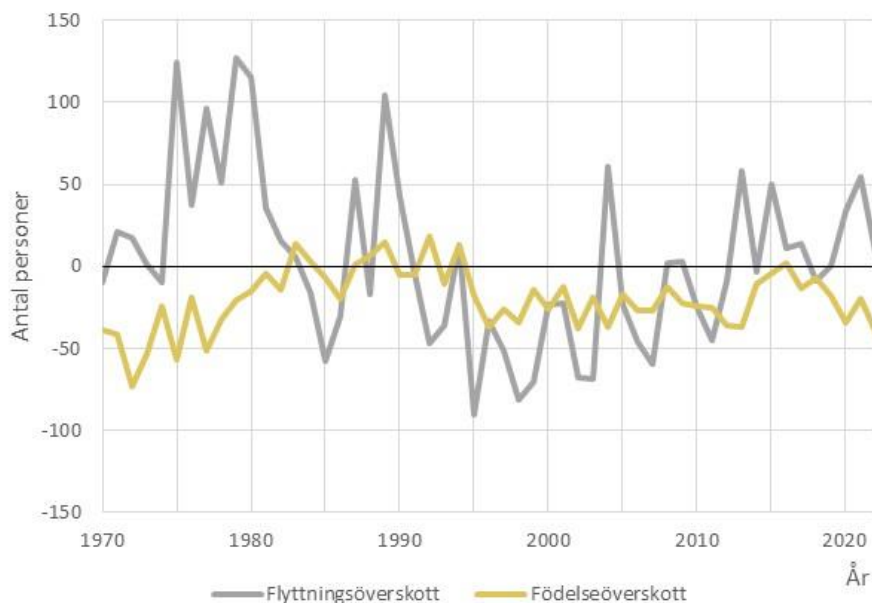
Figur 2 Folkmängd i Robertsfors kommun efter ålder och kön, 31 december 2022

Källa: [SCB, Befolkningsstatistik](#) och egna bearbetningar.

Medan det i regel dör fler än vad som föds så har det varit ungefär lika vanligt att det är fler inflyttare än utflyttare än vice versa. Sedan 1970 har kommunen haft ett inflyttningsöverskott, fler inflyttare än utflyttare, under 26 av 53 år. Under ett år, 2019, var inflyttarna lika många som utflyttarna. Övriga 26 år var utflyttarna fler än inflyttarna.

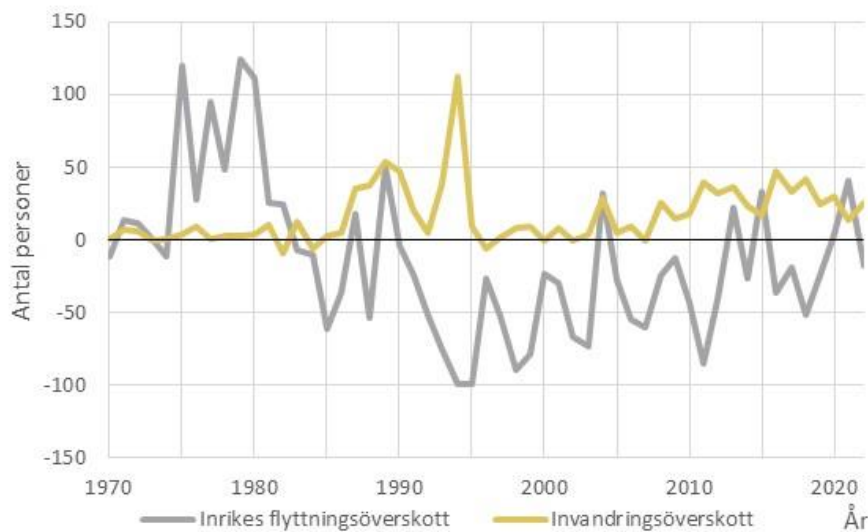
Figur 3 Flyttnings- och födelseöverskott i Robertsfors kommun, åren 1970–2022

Källa: SCB, Befolkningsstatistik.

Det är dock främst tack vare invandringen som kommunen har haft ett flyttningsöverskott. Mellan 1970 och 2022 var det endast under 4 år som fler utvandrade till utlandet från Robertsfors än vice versa. De flesta flyttningar är dock inom Sverige. Förutom under 1970-talet fram till 1982 när kommunen i regel hade ett inrikes flyttningsöverskott är det endast några enstaka år som kommunen har haft fler inrikes inflyttare än utflyttare. Åren, 2020 och 2021 har fler flyttat till Robertsfors från övriga Sverige än i andra riktningen, men 2022 hade kommunen återigen en nettoutflyttning.

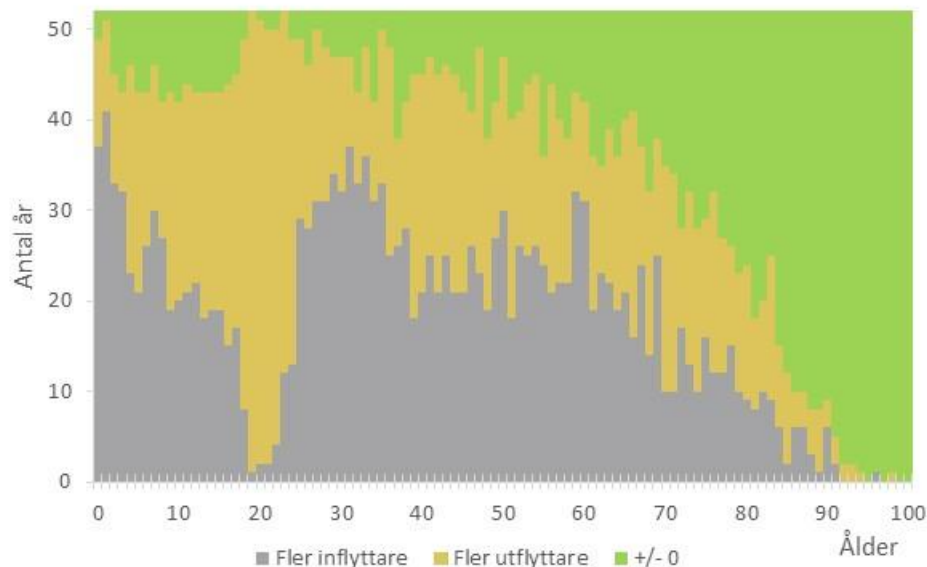
Figur 4 Inrikes och utrikes flyttningsöverskott för Robertsfors kommun, åren 1970–2022

Källa: SCB, Befolkningsstatistik.

Det inrikes flyttningsmönstret för Robertsfors kommun är relativt stabilt. För unga vuxna i åldern 19–27 år är i regel utflyttarna fler än inflyttarna. Fler inflyttare än utflyttare är vanligast i åldersgruppen 28–41 år samt för barn i förskoleåldern. I högre åldrar blir flyttningar över kommungränsen allt ovanligare vilket ofta ger ett neutralt flyttnetto. Särskilt entydigt mönster är det för 19-åringarna där det sedan 1970 endast en gång, 1982, flyttade in fler än vad som har flyttade ut.

Figur 5 Inrikes flyttnetto i Robertsfors kommun efter ålder och antal år, 1970–2022

Källa: SCB, Befolkningsstatistik.

Majoriteten av alla inrikes flyttningar till och från Robertsfors kommun utförs av personer i åldersgruppen 19–39 år. Särskilt stor är utflyttningen av unga vuxna.

2.1 Robertsfors delområden

På uppdrag av regeringen Statistiska centralbyrån (SCB) fått i uppdrag att ta fram en rikstäckande områdesindelning för statistisk uppföljning av socioekonomisk segregation. Modellen utgår från Demografiska statistikområden (DeSO) som aggregeras till namnsatta områden baserat på geografi och ett urval socioekonomiska indikatorer. Syftet är att förbättra möjligheterna att analysera och redovisa statistik på områdesnivå. Uppdraget utfördes i ett nära samarbete med Delegationen mot segregation (Delmos), Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Sveriges 290 kommuner.

Den nya rikstäckande områdesindelningen har fått namnet Regionala statistikområden (RegSO) och består av 3 363 namnsatta områden.

RegSO går att kategorisera efter huvudsakligen centralort, annan större bebyggelsekoncentration eller landsbygd/omland. Två tredjedelar av alla RegSO ligger inom kommunernas centralorter. Tillsammans står de för 75 procent av landets befolkning. RegSO ska vara hållbar och stabil över tid.

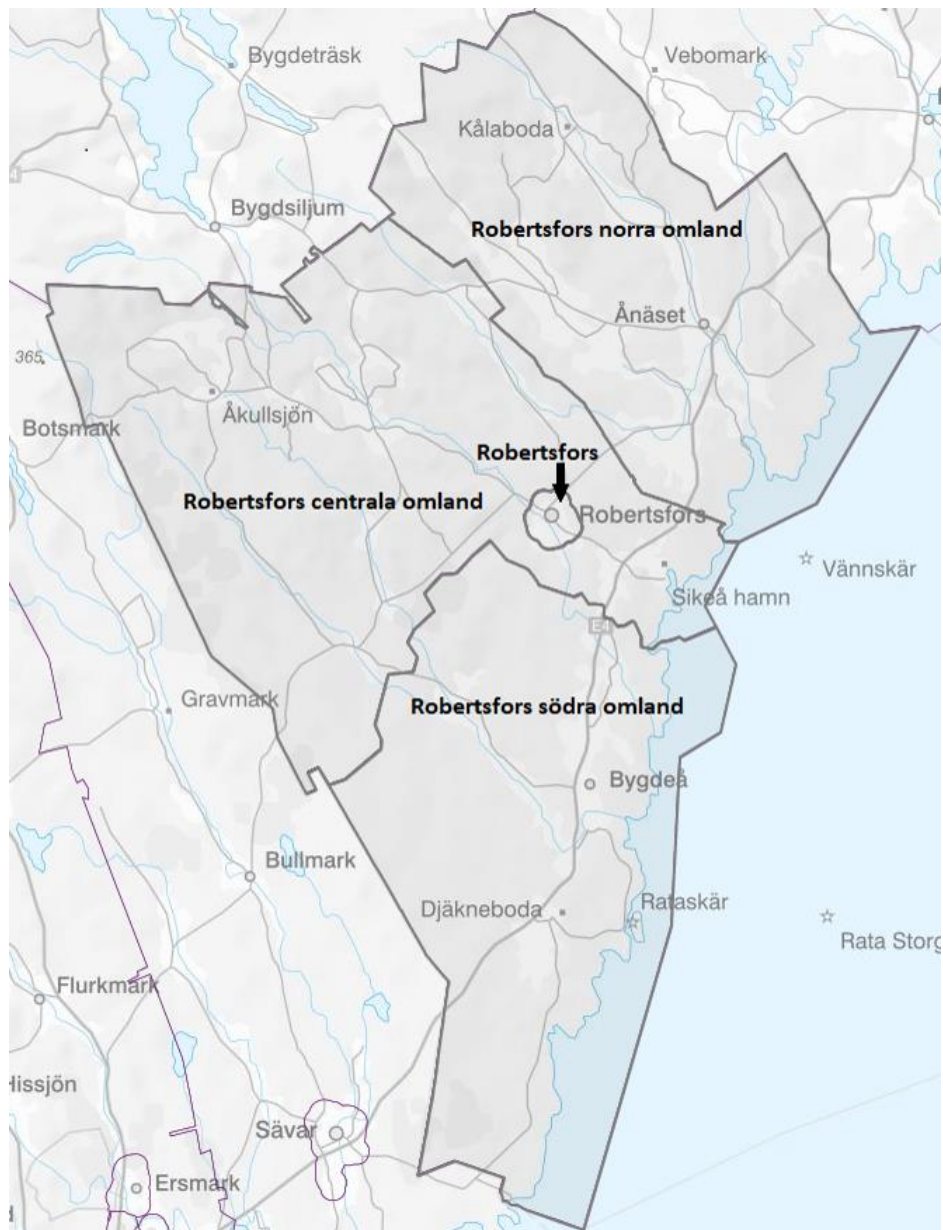
Antalet RegSO i kommunerna varierar mellan 2 och 147 områden. Vanligaste antalet är mellan fem och nio RegSO.³

SCB använder inte RegSO -indelningen enbart för att beskriva socioekonomisk segregation. I dagsläget publiceras även statistik om befolkning (ej befolkningsförändringar), befolkningens utbildning, bostadsbestånd, fordonsstatistik, hushållens boende och hushållens ekonomi. I de flesta tabeller är det tidigaste året 2010 eller senare. När denna rapport skrevs var den mest aktuella RegSO-statistiken från 2021.

Robertsfors kommun består av fyra RegSO, Robertsfors (centralorten), Robertsfors norra omland, Robertsfors centrala omland och Robertsfors södra omland. Av de fyra områdena hade centralorten vid utgången av 2021, tätt följt av Robertsfors södra omland, störst folkmängd, omkring 2 000 invånare. Minst folkmängd hade Robertsfors centrala omland, knappt 1 300 invånare. Däremellan ligger Robertsfors norra omland med en befolkning på drygt 1 500 personer 2021.

³ SCB (2020), [Rikstäckande områdesindelning för statistisk uppföljning av socioekonomisk segregation](#).

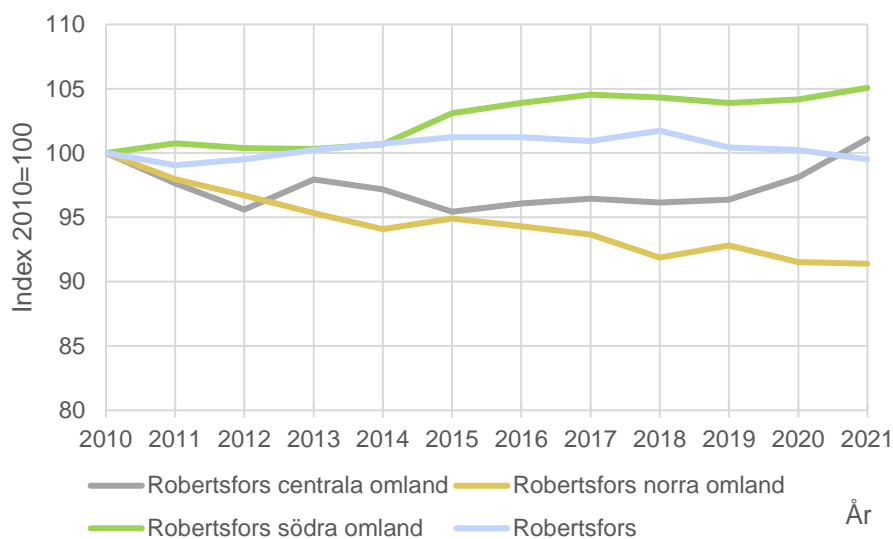
Figur 6 Robertsfors kommuns fyra RegSO-områden

2.1.1 Befolkning

Mellan 2012, när kommunens folkmängd var som lägst, och 2021 har folkmängden ökat i två av fyra RegSO. Störst ökning i absoluta tal har södra omlandet som har ökat med 88 personer eller 5 procent. Den relativt största ökningen hade däremot Robertsfors centrala omland som ökade med 6 procent eller 70 personer. Denna ökning är dock främst koncentrerade till 2020 och 2021 då befolkningen ökade med 60 personer. Mest minskade Robertsfors norra omland. Mellan 2012 och 2021 minskade folkmängden med 89 personer eller 6 procent. Folkmängden i Robertsfors centralort var densamma vid de båda jämförelsetidpunkterna.

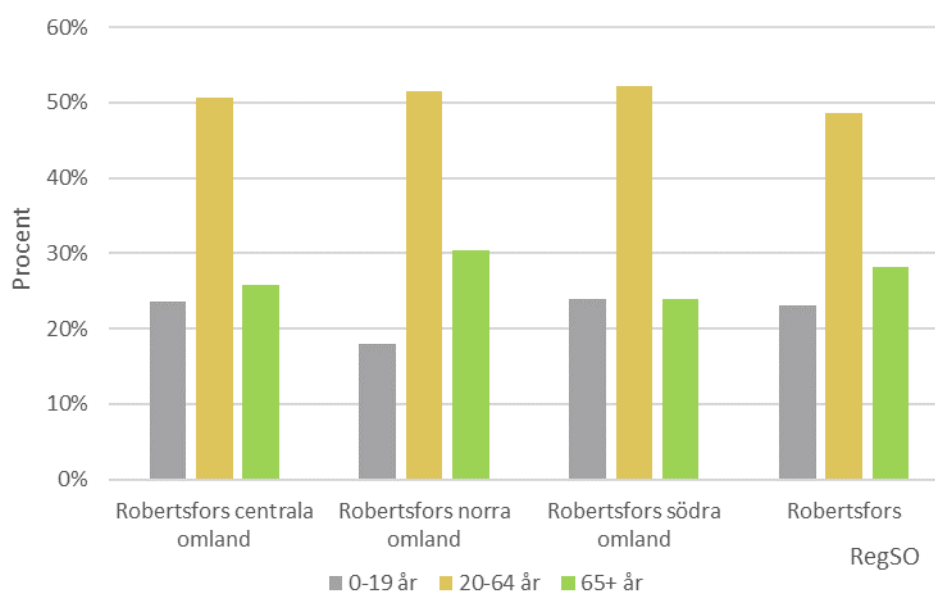
Figur 7 Befolkningsförändring per RegSO i Robertsfors kommun, åren 2010–2021

Källa: [SCB, Befolkningsstatistik](#) och egna beräkningar. OBS! Bruten axel.

Vid utgången av 2021 hade Robertsfors södra och centrala omland högst andel barn och ungdomar, cirka 24 procent av befolkningen. Lägst andel hade Robertsfors norra omland, 18 procent. Högst andel personer 65 år eller äldre hade Robertsfors norra omland, cirka 30 procent av befolkningen. Lägst andel av befolkningen i yrkesverksam ålder, 20–64 år hade centralorten Robertsfors, 49 procent. De tre övriga RegSO-områdena hade alla drygt 50 procent av befolkningen i yrkesverksam ålder.

Figur 8 Folkmängd i Robertsfors kommun efter ålder och RegSO, 31 december 2021, procent

Källa: [SCB, Befolkningsstatistik](#) och egna beräkningar.

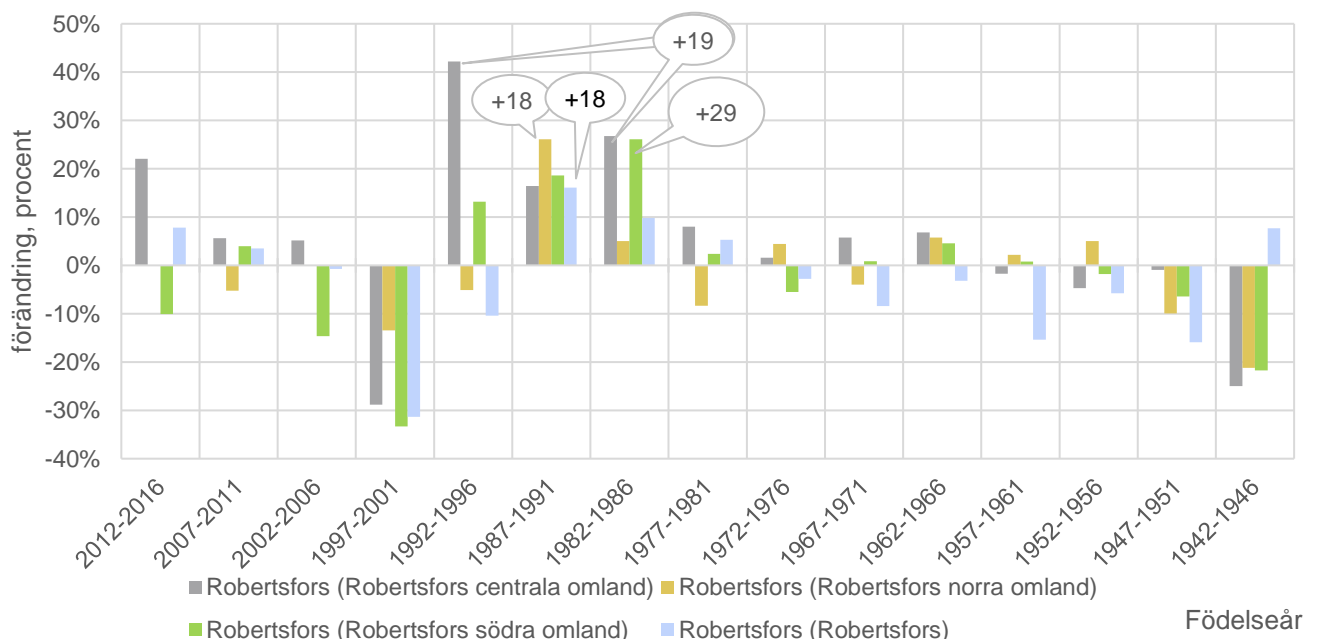
SCB publicerar inte statistik över befolkningsförändringar per RegSO. Dessutom redovisas endast folkmängden i femårsklasser. För att få en indikation om hur

befolkningen har utvecklats över tid får man följa födelsekohorter för att få information om i vilka åldrar som det sker inflyttning och i vilka åldrar som det sker utflyttning. En del av flyttarna går mellan de fyra områdena, men exempelvis framgår vilka områden som har haft nettoinflyttning av barnfamiljer.

Vid utgången av 2016 var personer i åldersgruppen 0–4 år födda någon gång under åren 2012–2016. Personer födda under dessa fem år ingår i statistiken för 2021 i åldersgruppen 5–9 år. Endast två födelsekohorter, 1997–2001 och 1947–1951 har minskat i alla områden. I den äldre åldersgruppen är det relativt ovanligt att flytta vilket innebär att minskningen främst kan förklaras av dödsfall. I den yngre åldersgruppen förklaras minskningen av en nettoutflyttning. I den äldsta åldersgruppen, personer födda 1942–1946, minskade folkmängden i tre områden medan de ökade i ett område, centralorten. Denna ökning kan förmodligen förklaras av att personer som närmar sig 80-årsåldern väljer att flytta från sina småhus runt om i kommunen till en bostad i centralorten. Majoriteten av kommunens flerbostadshus och specialbostäder ligger i centralorten.

Mellan 2016 och 2021 hade alla fyra områden en ökning av personer födda åren 1982–1991. I absoluta tal hade Robertsfors södra omland den största ökningen för en födelsekohort. Där ökade personer födda åren 1982–1986 med 29 personer. Robertsfors centrala omland hade den procentuellt största ökningen för en födelsekohort. Personer födda 1992–1996 ökade med drygt 40 procent eller 19 personer. Även i den yngsta åldersgruppen, personer födda åren 2012–2016 hade centrala omlandet en stor ökning, 17 personer eller 22 procent. I det södra omlandet som har haft den största procentuella folkökningen sedan 2010 minskade antalet barn och unga trots en ökning av antalet personer i deras föräldrageneration.

Figur 9 Befolkningsförändring per RegSO i Robertsfors kommun mellan 2016 och 2021

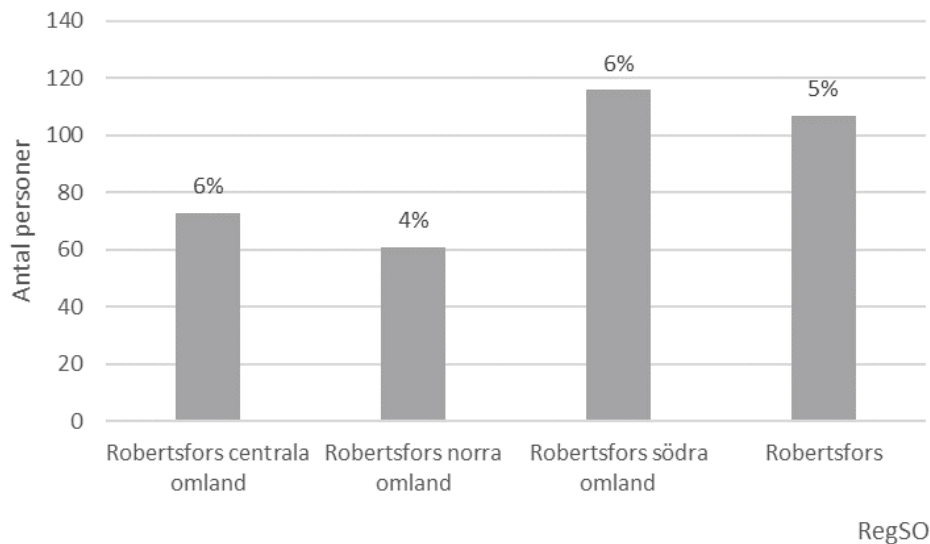

Källa: [SCB, Befolkningsstatistik](#) och egna beräkningar. Värdet i pratbubblan är de födelseår som har ökat mest per område.

I diagrammet ovan ingår inte personer födda åren 2017–2021. Det beror på att dessa barn inte var födda 2016. Baserat på befintlig statistik går det därför inte att

särskilja personer som är födda i ett område från de som har flyttat in i området. I absoluta tal hade Robertsfors södra omland vid utgången av 2021 flest barn födda under åren 2017–2021, 116 personer. Det motsvarar 6 procent av hela befolkningen. Ungefär lika stor andel av befolkningen hade centrala omlandet medan Robertsfors norra omland hade lägst antal barn födda 2017–2021, 61 personer eller 4 procent av befolkningen.

Figur 10 Antalet 0–4-åringar (födda 2017–2021) per RegSO i Robertsfors, 31 december 2021

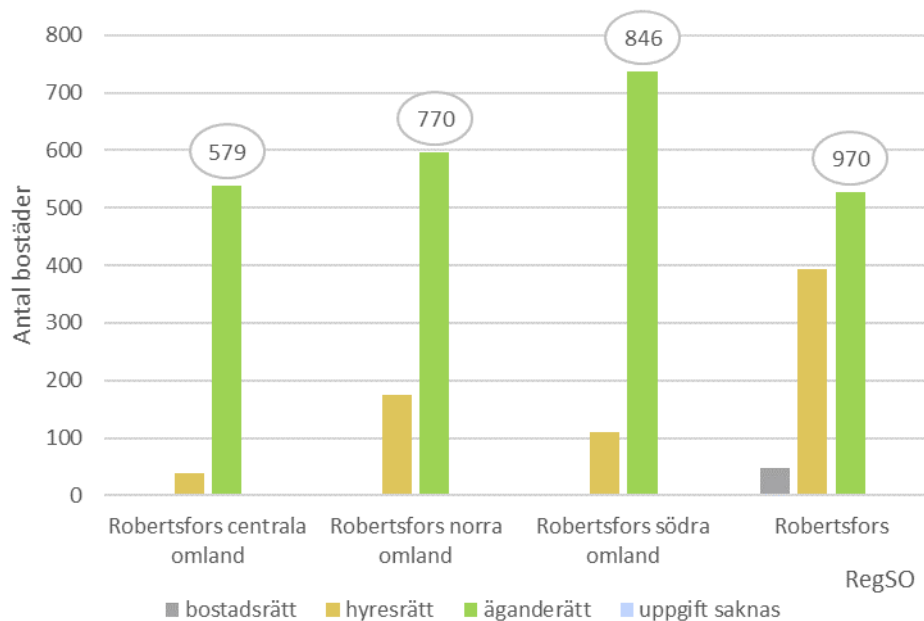

Källa: [SCB, Befolkningsstatistik](#) och egna beräkningar. Värdet i pratbubblan är de födelseår som har ökat mest per område.

2.1.2 Bostadsbestånd

I SCB:s statistikdatabas publiceras en tabell över antalet lägenheter (bostäder) per RegSO. Tyvärr redovisas endast bostäder efter upplåtelseform och inte efter hustyp. Vid utgången av 2021 fanns 3 165 bostäder registrerade i SCB:s Lägenhetsregister. Drygt tre av fyra bostäder var äganderätter och knappt en av fyra var hyresrätter. Det fanns även 48 bostadsrätter och 3 bostäder med okänd upplåtelseform. Flest bostäder finns i centralorten, 970 bostäder, följt av södra omlandet, 846 personer.

Figur 11 Antal lägenheter per RegSO i Robertsfors kommun efter upplåtelseform, 2021

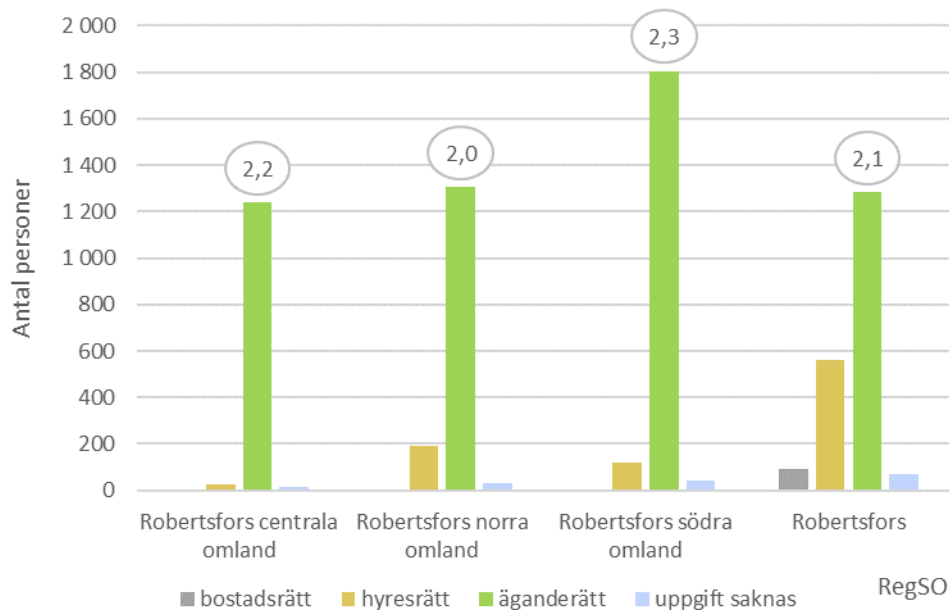

Källa: [SCB, Bostadsbestånd](#) och egna beräkningar. Värdet i pratbubblan är totala antalet lägenheter i respektive område.

I SCB:s statistikdatabas publiceras två tabeller över hushållens boende per RegSO. Tyvärr redovisas endast antalet personer efter upplåtelseform och hustyp. Det går således utifrån publicerad statistik inte bedöma hur många befintliga bostäder per område som troligen står tomma.

I statistiken över hushållens boende fanns det vid utgången av 2021, 162 personer i Robertsfors kommun som saknade information om typ av bostad. Det rör sig i de flesta fall om personer som endast är folkbokförd på fastighet och inte på lägenhet. Detta försvårar möjligheten att koppla befolkning till bostad ytterligare. Flest personer per registrerad bostad fanns i Robertsfors södra omland, 2,3 personer per bostad. I Robertsfors norra omland var genomsnittstorleken per hushåll minst, 2,0 personer per bostad. I samtliga områden var de flesta folkbokförda i bostäder med äganderätt. Högst andel i äganderätter fanns i Robertsfors centrala omland, 97 procent. Lägst andel i äganderätter fanns i centralorten där knappt två av tre personer var folkbokförd i en äganderätt. Av de resterande var 28 procent folkbokförd i en hyresrätt, 5 procent i en bostadsrätt och 3 procent saknade information i SCB:s register. Samtliga bostadsrätter i kommunen fanns registrerade i centralorten. Högst andel boende i hyresrätter utanför centralorten fanns i Robertsfors norra omland där lite drygt var tionde person bodde i en hyresrätt.

Figur 12 Antal personer per RegSO i Robertsfors kommun efter upplåtelseform, 2021

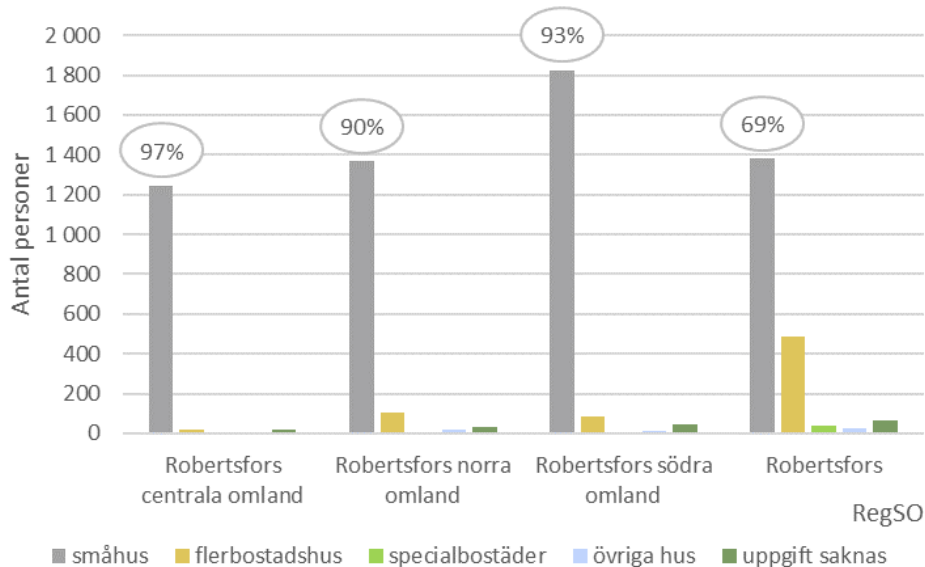

Källa: [SCB, Bostadsbestånd](#) och [Hushållens boende](#) samt egna beräkningar. Värdet i pratbubblan är antalet personer per registrerad bostad i respektive område.

Vid utgången av 2021 var 5 824 personer registrerad som boende i ett småhus. Det motsvarade 86 procent av hela befolkningen. Näst vanligaste hustypen var flerbostadshus med 702 folkbokförda personer eller cirka 10 procent av befolkningen.

Majoriteten av flerbostadshusen och samtliga specialbostäder fanns placerade i centralorten.

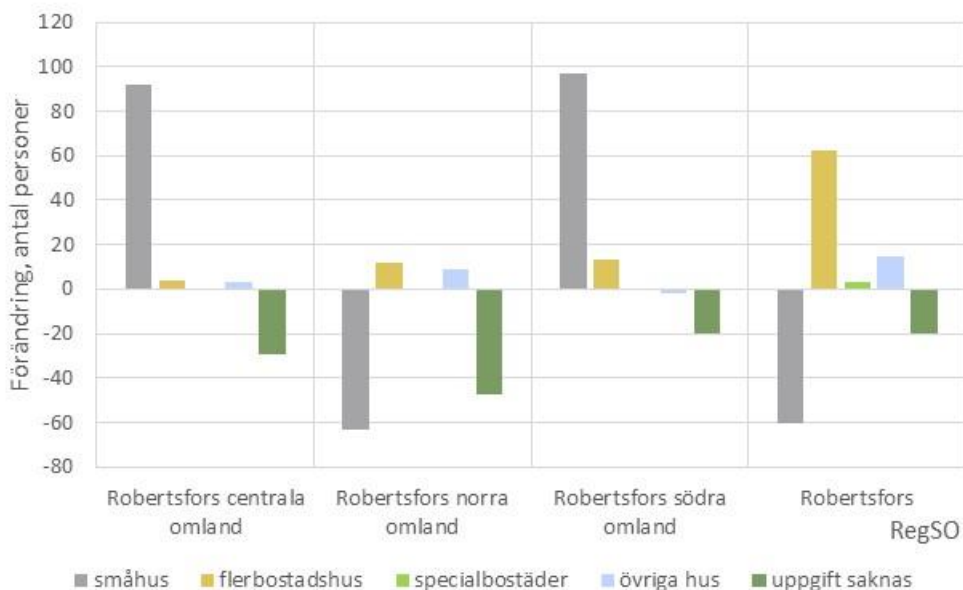
Figur 13 Antal personer per RegSO i Robertsfors kommun efter hustyp, 2021

Källa: SCB [Hushållens boende](#) samt egna beräkningar. Värdet i pratbubblan är andelen personer registrerad i ett småhus i respektive område.

Sedan 2012, när folkmängden i Robertsfors kommun var som lägst, har befolkningen ökat med 69 personer till 2021. I småhus, som är den vanligaste hustypen i Robertsfors kommun, har antalet personer ökat i södra och centrala omlandet. I centralorten och norra omlandet är det färre som bor i småhus 2021 än 2012. I alla fyra områden är det fler som bor i flerbostadshus 2021 än 2012. Störst ökning hade centralorten. På kommunnivå har även boende i specialbostäder och övriga hus ökat. Antalet personer där information om hustyp saknas har minskat mellan de båda tidpunkterna. Den minskningen kan främst förklaras av bättre kvalitet i de register som statistiken från SCB baseras på.

Figur 14 Antal personer per RegSO i Robertsfors kommun efter hustyp, förändring mellan 2012 och 2021

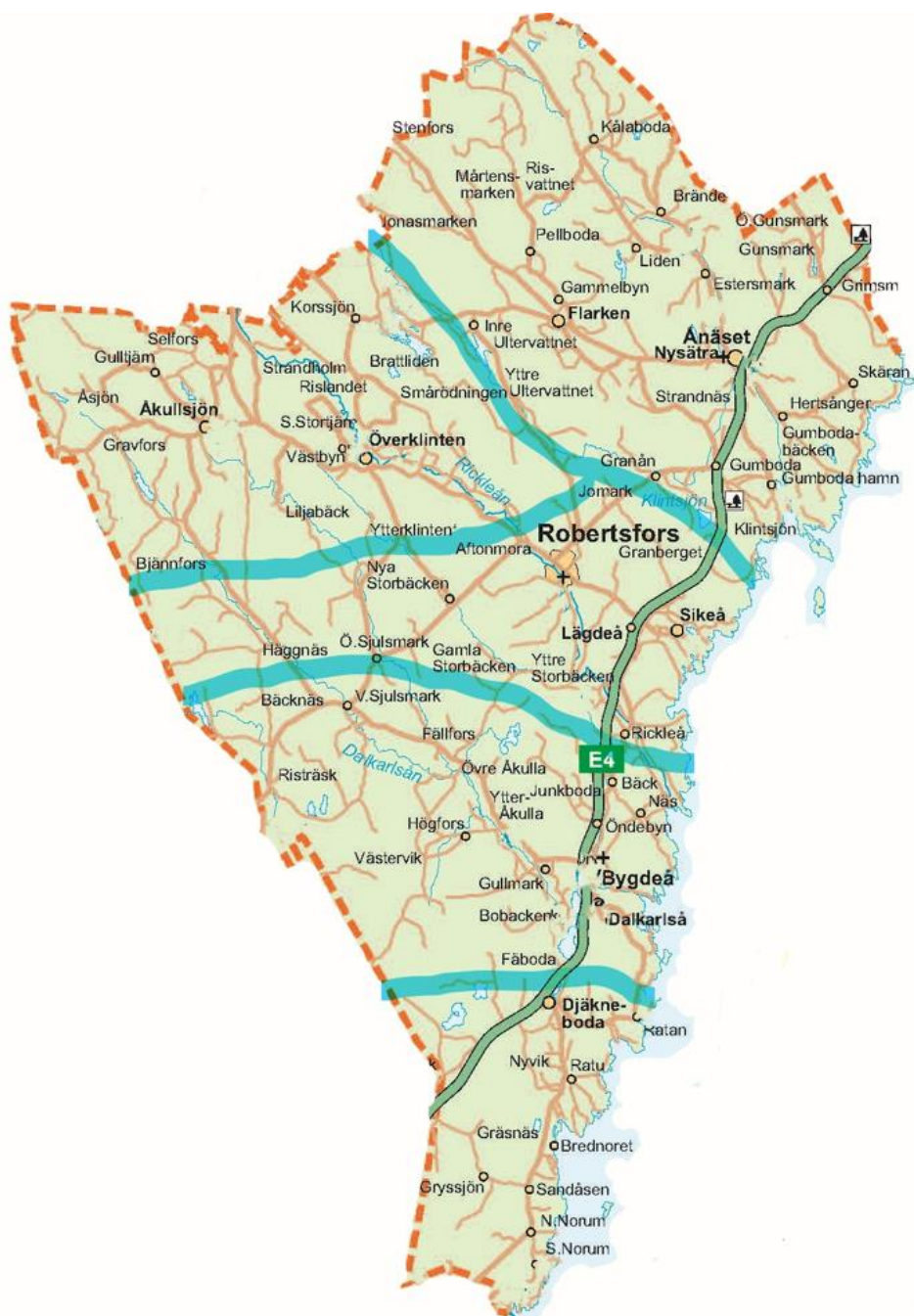
Källa: SCB [Hushållens boende](#) samt egna beräkningar.

2.2 Demografisk befolkningsprognos

Robertsfors kommun har låtit SCB ta fram en befolkningsprognos för kommunen och kommunens fem skolområden för åren 2022–2040. Dessa fem skolområden skiljer sig från SCB:s RegSO-indelning. Det är egentligen bara Robertsfors norra omland som har ett skolområde med i princip samma indelning. De två södra skolområdena överensstämmer i stora delar med RegSO Robertsfors södra omland. De två mellersta skolområdena motsvarar i stort de två RegSO områdena Robertsfors och Robertsfors centrala omland. De största skillnaderna mellan de två indelningarna är att centralorten Robertsfors har ett eget RegSO-område och att området kring Västra Sjulsmark ligger i Robertsfors centrala omland och inte i ett av de två södra skolområdena.

SCB:s befolkningsprognos baseras främst på kommunens trender de senaste åren även om det finns möjlighet att göra vissa anpassningar gällande främst inflyttningen baserat på förväntningar om framtiden.

Figur 15 Robertsfors kommuns fem skolområden

Enligt resultatet från SCB:s befolkningsprognos förväntas folkmängden i Robertsfors vara 6 912 personer per den 31 december 2030. Det är 126 personer fler än per den 31 december 2021 vilket var den senaste tillgängliga årsstatistiken när SCB:s befolkningsprognos producerades. Mellan 2021 och 2030 förväntas tre av fem skolområden få en ökad befolkning. Mest förväntas folkmängden öka i skolområde 1, 84 personer eller 3 procent. Den relativt största ökningen förväntas däremot skolområde 2 ha, en ökning på 7 procent eller 70 personer. Mest förväntas skolområde 5 minska, vilket motsvarar Robertsfors norra omland, där folkmängden minskar med 3 procent från 1 535 personer 2021 till 1 494 personer år 2030. Mellan 2030 och 2040 förväntas folkmängden i skolområde 1 öka mest

med 85 personer eller 2 procent medan skolområde 2 ökar procentuellt mest, 4 procent eller 45 personer. Störst minskning mellan 2030 och 2040 förväntas i skolområde 4 med minus 11 personer eller 2 procent. I skolområde 5 visar SCB:s befolkningsprognos en liten ökning av folkmängden, 7 personer.

Tabell 1 Folkmängd för utvalda år enligt SCB:s befolkningsprognos för åren 2022–2040

År	Skolområde 1	Skolområde 2	Skolområde 3	Skolområde 4	Skolområde 5	Robertsfors kommun
2015	2 806	1 048	676	651	1 590	6 771
2021	2 836	1 067	694	654	1 535	6 786
2022	2 834	1 075	695	651	1 520	6 775
2030	2 920	1 137	715	645	1 494	6 912
2035	2 964	1 164	726	638	1 495	6 988
2040	3 004	1 182	736	634	1 501	7 058

Anm: Folkmängden åren 2015 och 2021 är observerade utfall och 2022 är enligt SCB:s prognos.

Trots att folkmängden i skolområde 1–3 förväntas öka mellan 2021 och 2030 kommer befolkningens medelålder i dessa områden att öka något. Störst ökning förväntas i skolområde 2 där medelåldern ökar med cirka 1,7 år från 41,6 år 2021 till 43,2 år 2030. I skolområde 4 och 5 där folkmängden förväntas minska något antar SCB:s befolkningsprognos en liten minskning av medelåldern. Störst minskning förväntas i skolområde 4 där medelåldern går från 43,0 år till 42,6 år. För hela kommunen förväntas befolkningen åldras med 0,4 år mellan 2021 och 2030, från 45,0 år till 45,4 år.

Tabell 2 Medelålder per skolområde 2021 och 2030

Delområde	2021	2030
Skolområde 1	45,0	45,3
Skolområde 2	41,6	43,2
Skolområde 3	45,0	46,2
Skolområde 4	43,0	42,6
Skolområde 5	48,1	48,1
Robertsfors kommun	45,0	45,4

Anm: SCB:s prognos och egna beräkningar.

3 Befolkningsscenarier

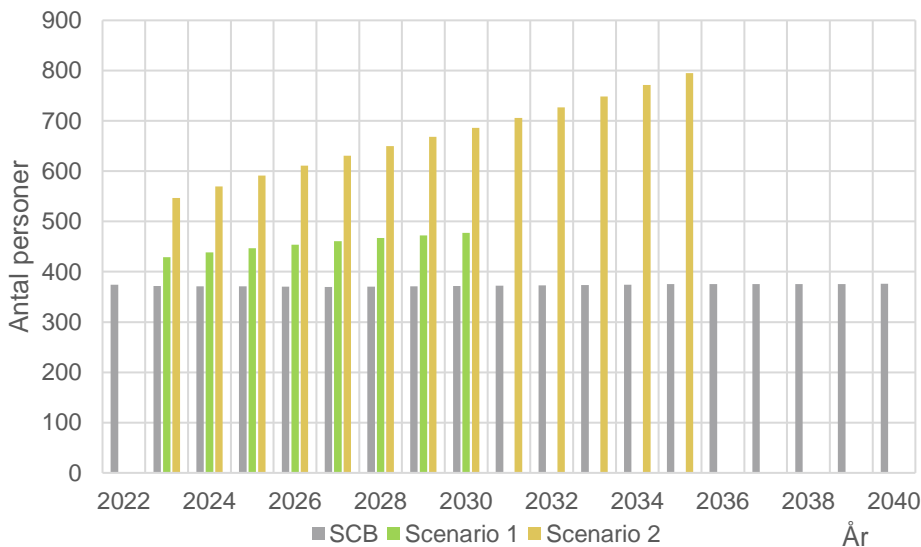
På uppdrag av Robertsfors har Sweco tagit fram två alternativa befolkningsprognoser för kommunen. Den ena baseras på den politiskt fattade visionen om 7 500 invånare år 2030 (scenario 1) och den andra baseras på den befolknings-tillväxt som vissa konsultrapporter anser är möjlig för Robertsfors kommun. I detta arbete antas en folkmängd på 10 000 invånare år 2035 (scenario 2), dvs drygt 3 000 personer fler än vad SCB:s befolkningsprognos visar. För att undvika att hela folkökningen koncentreras till några enstaka år antas folkökningen fördelas jämnt över prognosperioderna.

För att folkmängden i en kommun ska öka krävs att fler barn föds än antalet personer som dör och/eller att fler flyttar till kommunen än från kommunen. I dagsläget är dock befolkningssammansättningen i kommunen sådan att fler dör än vad som föds. Under 2000-talet är det endast under 2016 som färre dog än föddes. Det innebär att den folkökning som har noterats under de senaste åren beror på att fler flyttat till Robertsfors än de som har lämnat Robertsfors. Under

2000-talet har Robertsfors under de flesta åren haft ett invandringsöverskott, dvs fler som flyttat till Robertsfors från utlandet än vice versa. Endast under tre år, 2004, 2015 och 2021, hade kommunen en större nettoinflyttning från övriga Sverige än från utlandet. Då födda och döda på kort sikt inte kommer att förändras särskilt mycket är det genom en ökad inflyttning som befolkningen snabbt kan växa. Som en konsekvens av ökad inflyttning kommer även födda, döda och utflyttning att öka. Det sker dock på lite längre sikt.

Då Robertsfors sedan 2012 de flesta år har haft ett litet inflyttningsöverskott resulterar det i att SCB:s befolkningsprognos visar ett inflyttningsöverskott under samtliga år, som lägst 13 personer 2022 och som högst 38 personer 2023. För att nå målfolkmängderna enligt de båda befolkningsscenarierna krävs dock ett betydligt högre inflyttningsöverskott. Med tanke på att födda, men även döda och utflyttning kommer att öka behöver inflyttningen årligen öka. I scenario 1 förväntas inflyttningen öka från 429 personer 2023 till 477 personer 2030. I scenario 2 behöver inflyttningen vara ännu högre. Där förväntas inflyttningen vara 547 personer år 2023 och öka till 686 personer år 2030. Jämfört med grundscenariot i SCB:s befolkningsprognos är inflyttningen år 2023 i scenario 1 58 personer fler och i scenario 2, 176 personer fler.

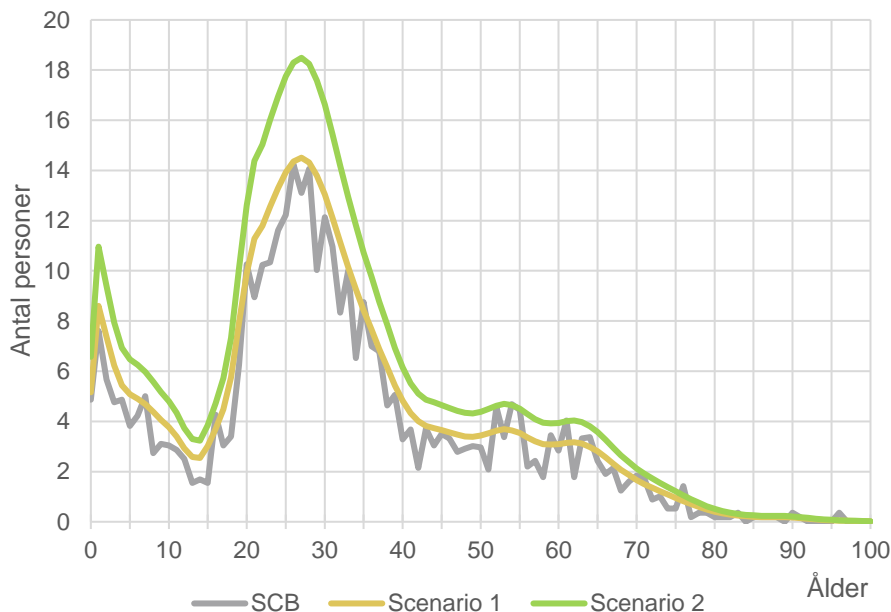
Figur 16 Inflyttning per prognosår enligt 3 prognosscenarier, 2022–2040

Källa: SCB:s befolkningsprognos samt egna beräkningar.

Oavsett prognosscenario är strukturen på ålderssammansättningen densamma. Inflyttningen är främst koncentrerad till åldersspannet 20–35 år. Det är även en relativt stor inflyttning av barn i förskoleåldrarna. Skillnaden mellan prognoserna är främst nivån på inflyttningen. Högst förväntas inflyttningen vara för personer i åldern 26–28 år.

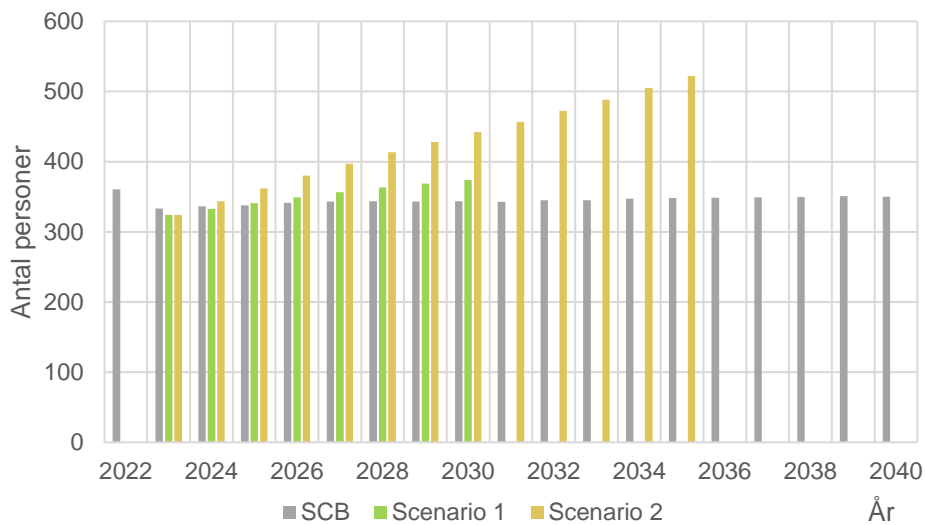
Figur 17 Inflyttning efter ålder och prognosscenario, prognosår 2023

Källa: SCB:s befolkningsprognos samt egna beräkningar.

Den ökade inflyttningen kommer att innebära att folkmängden i Robertsfors ökar vilket i sin tur kommer att öka utflyttningen. Utflyttningen kommer dock inte att öka i samma takt som inflyttningen. Det beror främst på att inflyttarna till Robertsfors i genomsnitt är äldre än utflyttarna. Historiskt är utflyttningen från Robertsfors främst koncentrerad till unga vuxna i åldersgruppen 20–22 år. I scenario 1 förväntas utflyttningen öka från 324 personer 2023 till 374 personer 2030. I scenario 2 förväntas utflyttningen vara densamma som i scenario 1 på kort sikt, men något högre på längre sikt, 442 personer år 2030. Jämfört med grundscenariot i SCB:s befolkningsprognos är inflyttningen år 2023 i båda scenarierna 9 personer färre. År 2030 kommer dock 30 personer fler flytta från kommunen i scenario 1 och 99 personer fler i scenario 2.

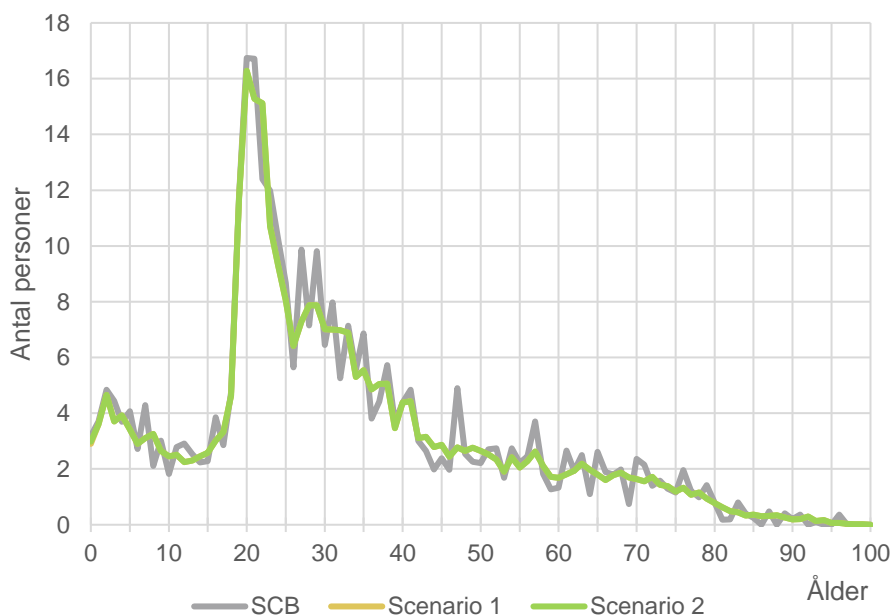
Figur 18 Utflyttning per prognosår enligt 3 prognosscenarior, 2022–2040

Källa: SCB:s befolkningsprognos samt egna beräkningar.

Utflyttningen från Robertsfors kommun kommer oavsett prognosscenario främst vara koncentrerad till unga vuxna. Då inflyttningen i högre utsträckning är koncentrerad till åldrar där benägenheten att flytta är lägre ökar utflyttningen i en långsammare takt än inflyttningen.

Figur 19 Utflyttning efter ålder och prognosscenario, prognosår 2023

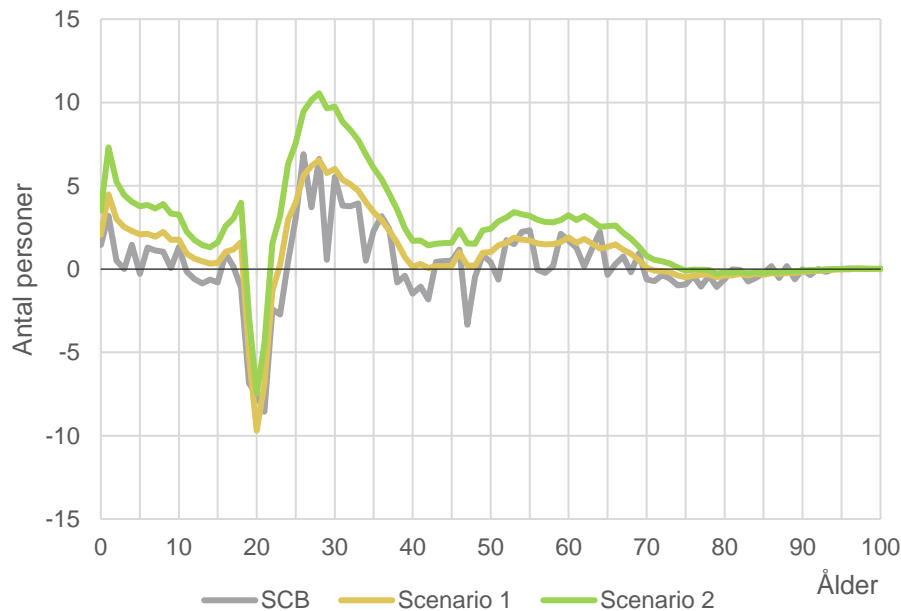

Källa: SCB:s befolkningsprognos samt egna beräkningar.

Den normala åldersstrukturen på flyttarna till och från Robertsfors medför att kommunen både på kort och lång sikt antas ha en nettoutflyttning av unga vuxna och en nettoinflyttning för främst barn och ungdomar och mellan 25 och 35 år. Även i övre medelåldern förväntas fler flytta till kommunen än från kommunen.

Mönstret är densamma i alla prognosscenarier även om den lägre inflyttningen i SCB:s prognos medför att något fler åldrar får en nettoutflyttning.

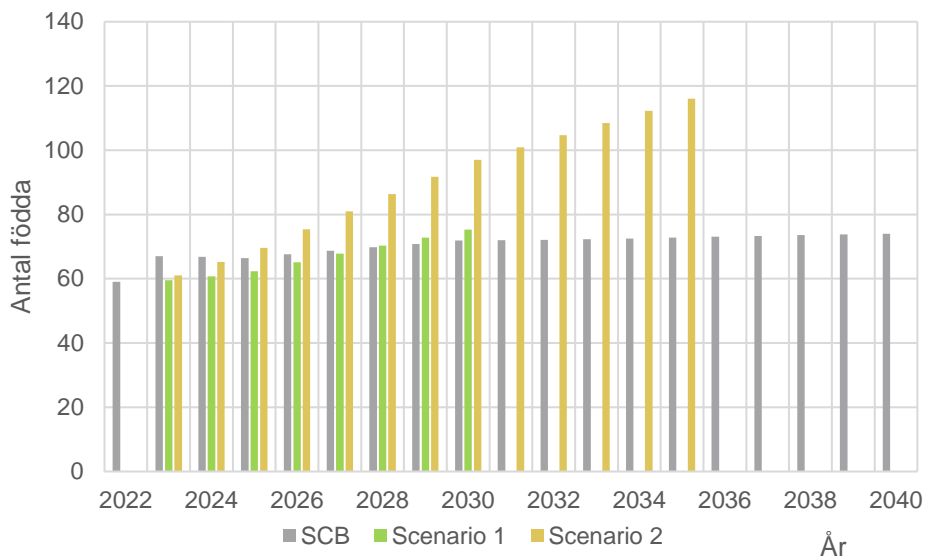
Figur 20 Flyttningsnetto efter ålder och prognosscenario, prognosår 2030

Källa: SCB:s befolkningsprognos samt egna beräkningar.

Nettoinflyttningen av personer i åldersspannet 25 år och äldre medför en ökning av personer i familjebildande åldrar. Det, tillsammans med de barn som flyttar in tillsammans med sina föräldrar, kommer att leda till fler barn i kommunen. Då antalet kvinnor i åldrar med höga fruktsamhetstal ökar antas antalet födda också öka. Denna ökning är störst i scenario 2 som har den högsta inflyttningen. När det gäller födda tillkommer ett problem. Under 2022 har antalet födda i Sverige och Robertsfors minskat kraftigt jämfört med 2021. I Robertsfors var antalet födda det lägsta under hela 2000-talet. Då antalet födda har minskat brett i alla grupper och regioner i riket antar Sweco lägre fruktsamhetstal än vad SCB gjorde i sin prognos vilken gjordes vid en tidigare tidpunkt. På kort sikt ger både scenario 1 och 2 färre födda än i SCB:s prognos. På längre sikt förväntas antalet födda i scenario 2 bli betydligt högre tack vare nettoinflyttning av personer i familjebildande åldrar. År 2030 förväntas antalet födda i scenario 1 vara 3 födda fler och i scenario 2, 25 födda fler än i SCB:s prognos.

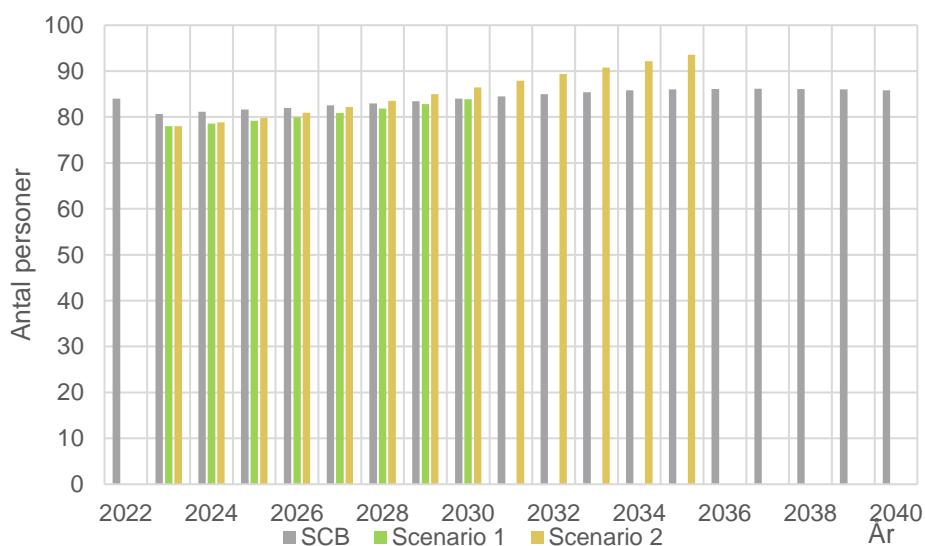
Figur 21 Antalet födda per prognosscenario, 2022–2040

Källa: SCB:s befolkningsprognos samt egna beräkningar.

Antalet döda förväntas inte skilja särskilt mycket mellan de olika befolkningsscenarierna. Anledningen är att den ökande in- och utflyttningen i scenario 1 och 2 endast i liten utsträckning berör personer i åldrar med hög dödlighet. I princip är antalet äldre densamma oavsett de olika scenarierna. I scenario 2 ökar dock folkmängden så pass mycket att antalet döda år 2035 är 8 personer fler än i SCB:s prognos.

Figur 22 Antalet döda per prognosscenario, 2022–2040

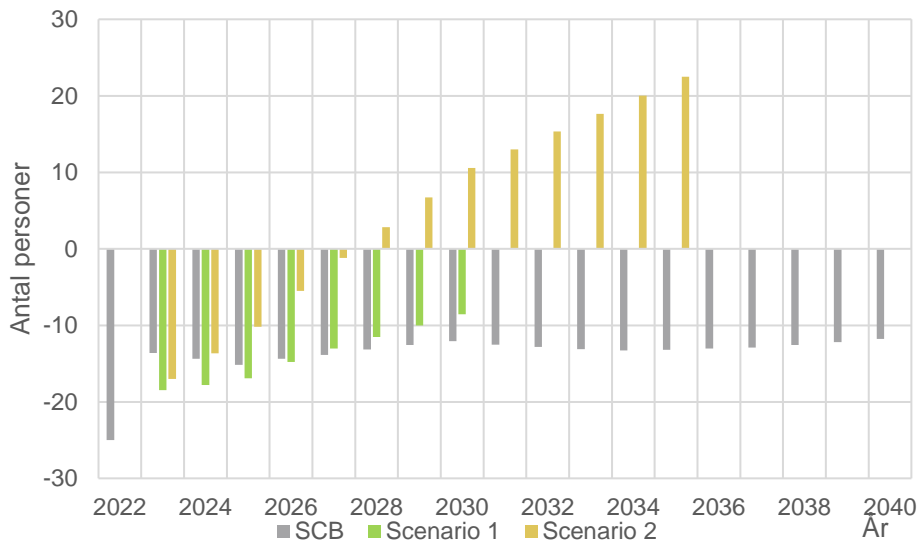

Källa: SCB:s befolkningsprognos samt egna beräkningar.

I SCB:s befolkningsprognos förväntas antalet döda överstiga antalet födda varje prognosår. Även i scenario 1 förväntas fler dö än födas varje år fram till 2030. I scenario 2 med extra hög inflyttning förväntas fler dö än födas fram till 2027.

Därefter visar prognosen att antalet personer som har hög benägenhet att skaffa barn blir tillräckligt många att kommunen förväntas få ett födelseöverskott som därefter årligen ökar varje år fram till scenario 2:s prognoshorisont.

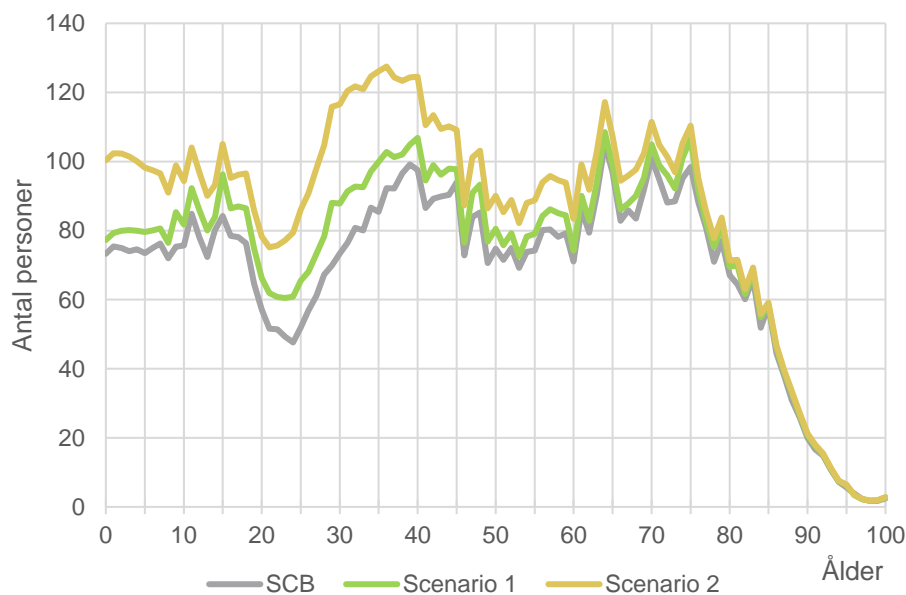
Figur 23 Födelseöverskott (födda minus döda) per prognosscenario, 2022–2040

Källa: SCB:s befolkningsprognos samt egna beräkningar.

Jämfört med 2021 förväntas folkmängden i de tre befolkningsscenarierna öka till och med 2030. I SCB:s prognos förväntas personer i åldersspannet 35–45 år samt 63–75 år vara flest. Scenario 1 har en ålderssammansättning 2030 som är rätt lik SCB:s prognos. Scenario 2 har dock en betydligt yngre befolkning. I åldersspannet 31–40 år förväntas varje kohort ha 120 personer eller fler.

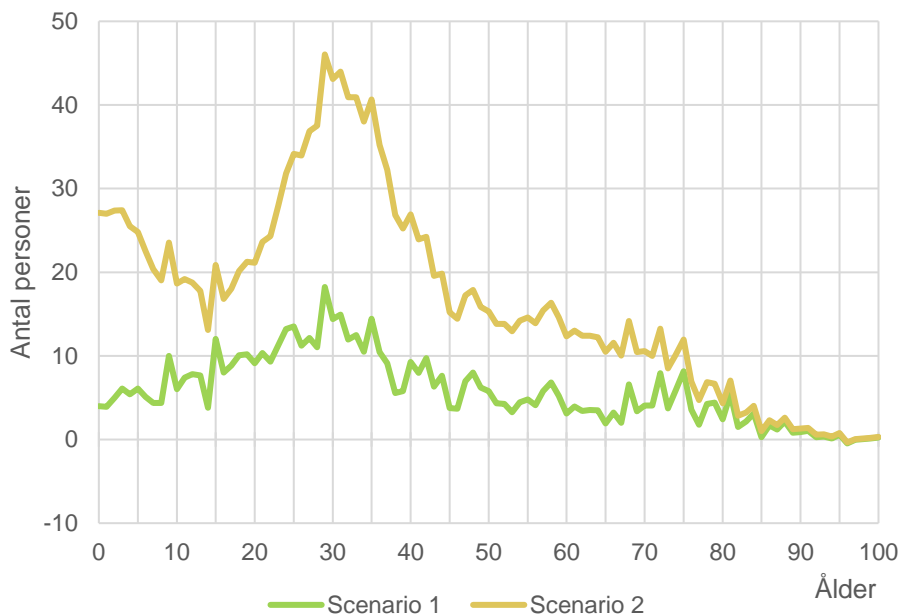
Figur 24 Folkmängd efter ålder och prognosscenario, 31 december 2030

Källa: SCB:s befolkningsprognos samt egna beräkningar.

Jämfört med SCB:s prognos är skillnaden störst för personer i åldrarna runt 30 årsåldern. Störst skillnad jämfört med SCB:s prognos år 2030 är det för 29-åringarna. I scenario 1 är de 18 personer fler och i scenario 2 är de 46 personer fler. Den höga andelen personer i familjebildande åldrar i scenario 2 medför även att antalet barn förväntas bli betydligt fler än i SCB:s prognos och scenario 1.

Figur 25 Skillnad i folkmängd jämfört med SCB:s prognos efter ålder och prognosscenario, 2030

Källa: SCB:s befolkningsprognos samt egna beräkningar.

4 Hushåll

För att det ska vara möjligt att bosätta sig i Robertsfors behövs bostäder. En mindre befolkningstillväxt kan hanteras genom förtätning i befintligt bestånd samt genom att bostäder som står tomma återigen befolkas. För en större befolkningstillväxt motsvarande scenario 1 och 2 kommer dock nya bostäder att behövas dels för att möjliggöra ökad bostadsrotation, dels för att möjliggöra inflyttning till kommunen. Om det inte finns tillgängliga bostäder som motsvarar efterfrågan kommer en större inflyttning till Robertsfors inte att vara möjlig.

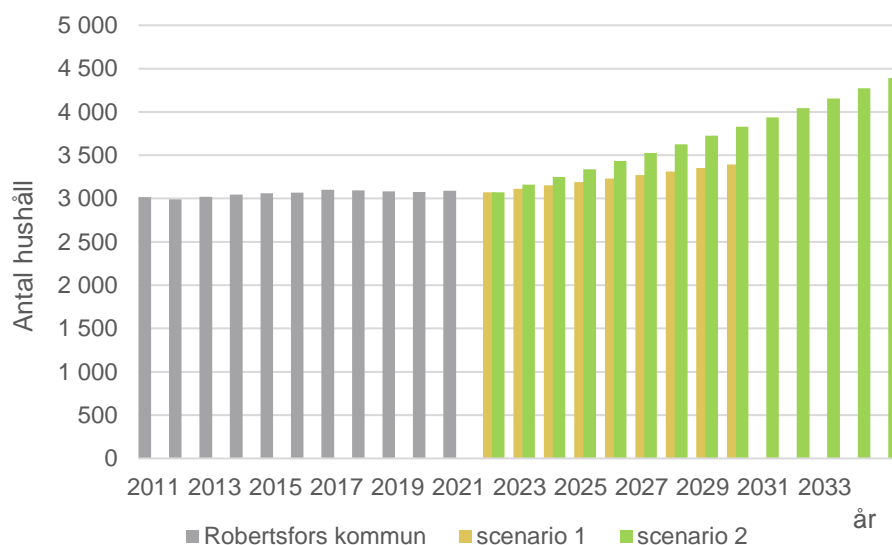
För att skatta bostadsbehovet har två hushållsprognoser gjorts baserat på scenario 1 och 2. Resultatet från dessa hushållsprognoser visar hur antalet hushåll kommer att utvecklas och varje hushåll motsvarar en bostad. Beroende på storleken på dessa hushåll skattas därefter antalet bostäder efter boendeform. Ett problem med den lösningen är att den utgår från det befintliga bostadsbeståndet i Robertsfors kommun som till största del består av småhus. Därför har ett alternativt scenario tagits fram där bostadsbehovet fram till 2030 baseras på hur det ser ut i Vännäs kommun. Anledningen att Vännäs valdes är att kommunen har en stor pendling till Umeå och de flesta åren även en nettoinflyttning från övriga Västerbotten, vilket till stor del bör komma från Umeå. När Norrbotniabanan börjar trafikeras kan man anta att även Robertsfors får ökad pendling och förhoppningsvis ökad nettoinflyttning.

4.1 Hushållsprognos

Hushållsprognosen baseras på underlag från SCB över antalet personer efter ålder, hushållstyp och antal barn⁴. För att inte slumpmässiga skillnader mellan olika år ska få ett stort genomslag baseras prognosen på hushållssammansättningen för fler år. Detta skapar en nyckel som exempelvis visar andelen 0-åringar som ingår i hushållstypen ensamstående med 1 barn. Denna uppgift kan sedan användas för att se storleken på hushållen. Slutligen tar man och undersöker vilket boende hushållen av olika storlek har i Robertsfors. Den informationen används slutligen för att skatta bostadsbehovet för tillkommande befolkningen.

De båda prognosscenarierna medför en ökning av antalet hushåll. I scenario 1 där målfolkmängden år 2030 är 7 500 invånare förväntas antalet hushåll vid prognosperiodens slut vara 304 fler än 2021. I scenario 2 där folkmängden år 2035 är 10 000 ökar antalet hushåll snabbare. År 2030 är de 740 fler än 2021 och fram till 2035 tillkommer ytterligare 563 hushåll.

Figur 26 Antal hushåll i Robertsfors enligt utfall och prognoser, 2011–2035

Källa: SCB, [Hushållstatistik](#) samt egna beräkningar.

Den vanligaste hushållstypen i Robertsfors kommun per den 31 december 2021 var ensamstående utan barn, dvs. enpersonshushåll. Därefter följer sammanboende utan barn, sammanboende med barn i åldern 0–24 år. Då hushållsprognosen bygger på hushållsfördelningen de senaste åren innan prognosen förväntas de vanligaste hushållstyperna vara oförändrade i båda prognosscenarierna. Jämfört med 2021 förväntas antalet enpersonshushåll i scenario 1 öka från 1 118 till 1 230, en ökning med 10 procent. I scenario 2 ökar enpersonshushållen från 1 118 till 1 357, en ökning med 24 procent. Av de hushållstyper som är relativt vanliga förväntas sammanboende med 1 barn 0–24 år öka mest, från 195 till 243 i scenario 1 och till 290 i scenario 2. Det är en procentuell ökning på 25 respektive 49 procent. De två vanligaste hushållstyperna, ensamstående och sammanboende utan barn, ökar i absoluta tal mest, men den relativa ökningen är i regel lägre än den totala förändringen av

⁴ SCB (SSD), tabell [Antal personer efter region, ålder, hushållstyp, antal barn och kön](#).

hushållen. Undantaget är enpersonshushållen i scenario 1 där ökningen är marginellt större än ökningen totalt.

Tabell 3 Antal hushåll i Robertsfors kommun 2021 och 2030 efter prognosscenario, hushållstyp och antal barn

Hushållstyp, antal barn	Antal hushåll			Procentuell förändring mot 2021	
	2021	Hushållsprognos 2030			
		Scenario 1	Scenario 2	Scenario 1	Scenario 2
ensamstående utan barn	1 118	1 230	1 357	10%	21%
ensamstående med barn 0-24 år, 1 barn	62	59	70	-4%	13%
ensamstående med barn 0-24 år, 2 barn	45	49	58	8%	28%
ensamstående med barn 0-24 år, 3+ barn	18	23	26	26%	47%
ensamstående med barn 25+ år, 1 barn	22	32	36	47%	64%
ensamstående med barn 25+ år, 2 barn	6	3	4	-52%	-40%
ensamstående med barn 25+ år, 3+ barn				.	.
sammanboende utan barn	962	1 019	1 119	6%	16%
sammanboende med barn 0-24 år, 1 barn	195	243	290	25%	49%
sammanboende med barn 0-24 år, 2 barn	303	328	393	8%	30%
sammanboende med barn 0-24 år, 3+ barn	175	201	238	15%	36%
sammanboende med barn 25+ år, 1 barn	47	52	60	10%	28%
sammanboende med barn 25+ år, 2 barn	5	8	9	59%	89%
sammanboende med barn 25+ år, 3+ barn	2	1	1	-57%	-48%
övriga hushåll utan barn	85	94	108	11%	27%
övriga hushåll med barn 0-24 år, 1 barn	14	17	20	24%	46%
övriga hushåll med barn 0-24 år, 2 barn	18	20	24	11%	32%
övriga hushåll med barn 0-24 år, 3+ barn	7	8	10	19%	43%
övriga hushåll med barn 25+ år, 1 barn	6	5	5	-23%	-12%
övriga hushåll med barn 25+ år, 2 barn		1	1	.	.
övriga hushåll med barn 25+ år, 3+ barn				.	.
Samtliga hushåll	3 090	3 394	3 830	10%	24%

Källa: SCB, [Hushållstatistik](#) samt egna beräkningar.

De minsta hushållen består av ensamboende, ensamstående utan barn. I andra ändan av skalan finns hushåll med många barn samt det som kallas för övriga hushåll. Om exempelvis hela befolkningstillväxten skulle vara enpersonshushåll behövs fler bostäder än om tillväxten enbart består av stora barnfamiljer. Sanningen är som alltid någonstans mitt emellan.

Tabell 4 Genomsnittlig hushållsstorlek i Robertsfors efter hushållstyp och antal barn, 31 dec. 2021

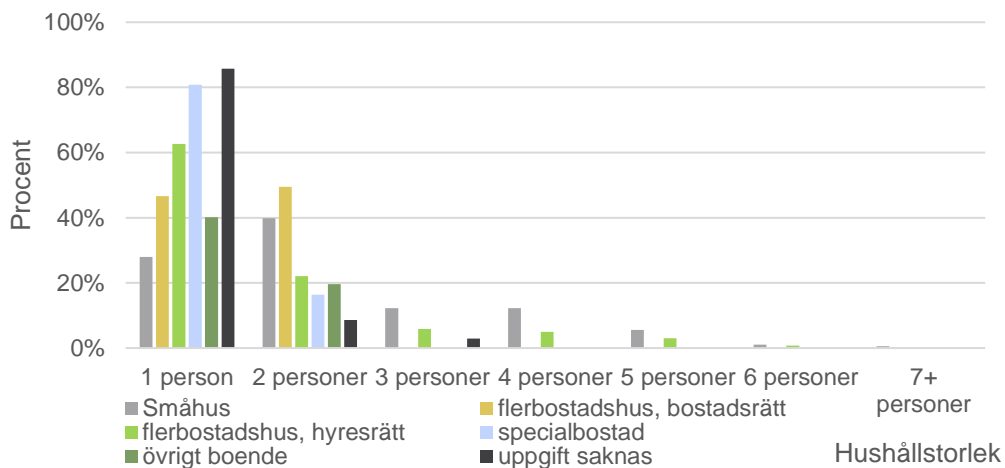
Hushållstyp	0 barn	1 barn	2 barn	3+ barn
ensamstående utan barn	1,0	.	.	.
ensamstående med barn 0–24 år	.	2,0	3,0	4,2
ensamstående med barn 25+ år	.	2,0	3,0	-
sammanboende utan barn	2,0	.	.	.
sammanboende med barn 0–24 år	.	3,0	4,0	5,3
sammanboende med barn 25+ år	.	3,0	4,0	5,0
övriga hushåll utan barn	2,6	.	.	-
övriga hushåll med barn 0–24 år	.	4,5	5,2	6,3
övriga hushåll med barn 25+ år	.	3,5	-	-

Källa: SCB, [Hushållsstatistik](#).

Från SCB:s statistik över hushållens boende finns information om hushållsstorlek per boendeform. För att minska slumpmässiga skillnader mellan olika år användes data för Robertsfors för åren 2017–2021. Tyvärr använder SCB en modell som prickar små värden. Sweco har därför gjort vissa uppskattningar. Dessa uppskattningar påverkar dock resultatet högst marginellt.

Den vanligaste hushållsstorleken i Robertsfors åren 2017–2021 var tvåpersoners-hushåll. Av boendeformerna var det dock bara i småhus och bostadsrätter i flerbostadshus som tvåpersonershushåll var vanligast. I övriga boendeformer var enpersonshushåll vanligast. Undantaget personer i okända boendeformer så var enpersonshushåll vanligast för boende i specialbostäder, 8 av 10 personer. I Robertsfors är det specialbostäder för äldre och funktionshindrade.

Figur 27 Folkmängd efter boendeform och hushållsstorlek i Robertsfors kommun, 2017–2021

Källa: SCB, [Hushållens boende](#).

Informationen om boendeformernas fördelning över hushållsstorlekar per hushåll kopplas därefter samman med informationen om hushållsstorlek per hushållstyp efter antal barn. För de hushåll som består av fem personer eller fler har hushållsstorleken avrundats uppåt. Varje hushållstyp efter antal barn fördelas sedan över fem boendeformer, sex inklusive bostäder där information om boendeformen saknas. I Robertsfors kommun bor majoriteten av alla hushåll oavsett hushållsstorlek i ett småhus. Lägst andel boende i småhus har

enpersonshushållen, men majoriteten, närmare två tredjedelar, av enpersonshushållen bor i småhus.

Tabell 5 Hushållstorlek i Robertsfors kommun efter boendeform, 2017–2021, procent

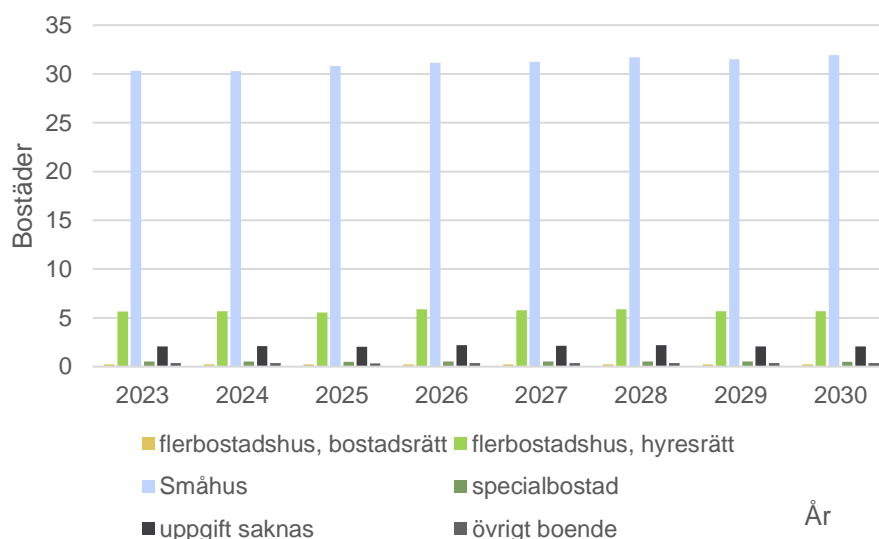
Radetiketter	Hushållstorlek, antal personer						
	1	2	3	4	5	6	7+
flerbostadshus, bostadsrätt	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
flerbostadshus, hyresrätt	23%	8%	7%	6%	8%	10%	0%
småhus	63%	89%	90%	93%	91%	87%	95%
specialbostad	3%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
övrigt boende	1%	0%	1%	1%	1%	3%	5%
uppgift saknas	11%	1%	1%	1%	0%	0%	0%

Källa: SCB, [Hushållens boende](#).

I det sista steget beräknas boendeformsfördelningen för alla hushållstyper efter antalet barn för att skatta bostadsbehovet för de nya hushåll som tillkommer när befolkningen ökar.

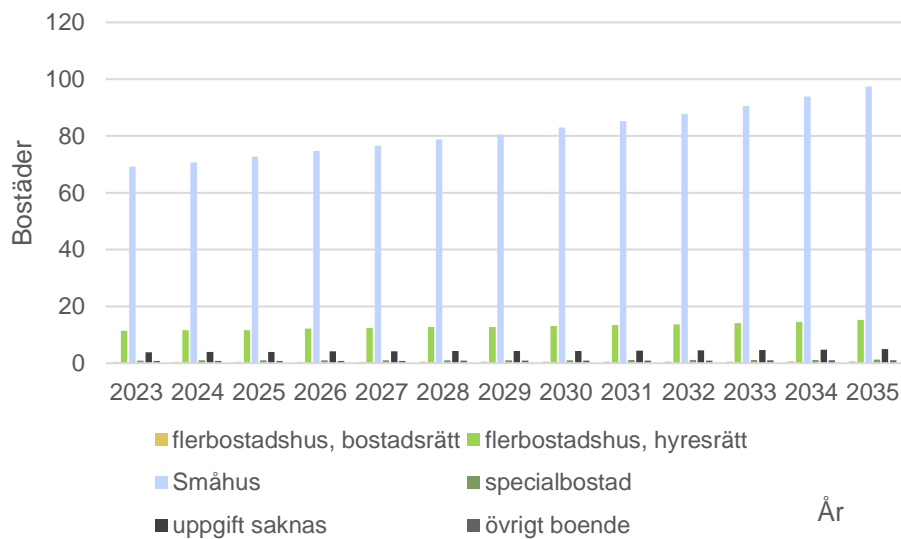
Med tanke på att det befintliga bostadsbeståndet till stor del består av småhus och att det är den vanligaste boendeformen för alla hushållstyper i Robertsfors kommun leder det till att merparten av det skattade bostadsbyggnadsbehovet blir småhus. I scenario 1 behövs cirka 40 bostäder per år varav lite drygt 30 är småhus. I scenario 2 är bostadsbyggnadsbehovet större och varefter ålderssammansättningen i kommunen förändras behövs fler och fler nya bostäder. I början av prognosperioden behövs knappt 90 nya bostäder per år medan det i slutet av prognosperioden behövs 120 nya bostäder. Det är främst småhusen som ökar, från cirka 70 de första åren till knappt 100 vid prognosperiodens slut, 2035.

Figur 28 Bostadsbyggnadsbehov enligt scenario 1 efter boendeform, 2023–2030

Källa: Egna beräkningar.

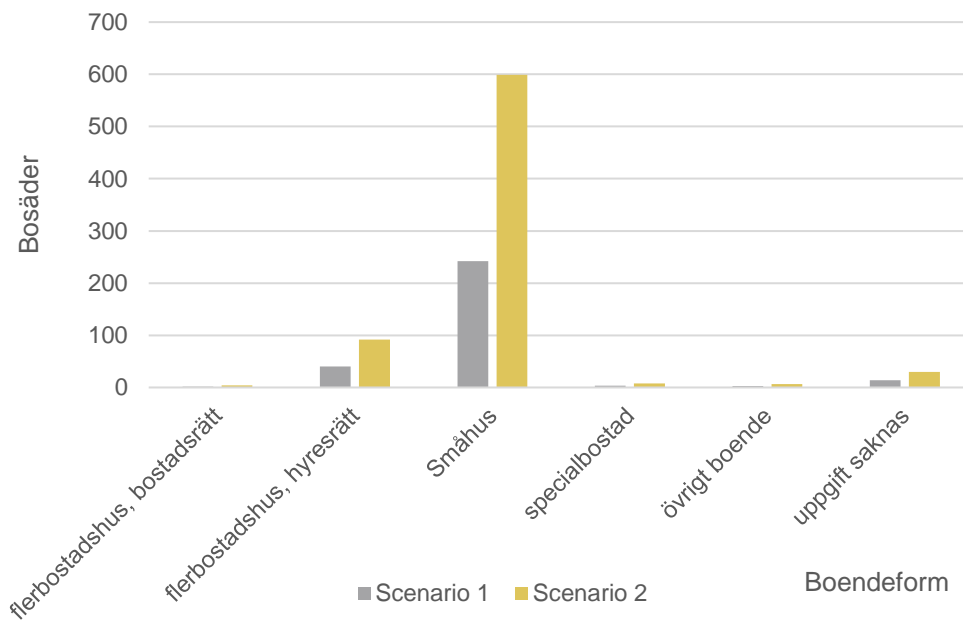
Figur 29 Bostadsbyggnadsbehov enligt scenario 2 efter boendeform, 2023–2035

Källa: Egna beräkningar.

Det totala bostadsbyggnadsbehovet i Robertsfors kommun till och med 2030, om sammansättningen av boendeformerna inte ska förändras i någon större utsträckning, är 304 bostäder i scenario 1 och 740 bostäder i scenario 2. I båda scenarierna står småhusen för cirka 80 procent av bostadsbyggnadsbehovet.

Figur 30 Bostadsbyggnadsbehov per scenario efter boendeform

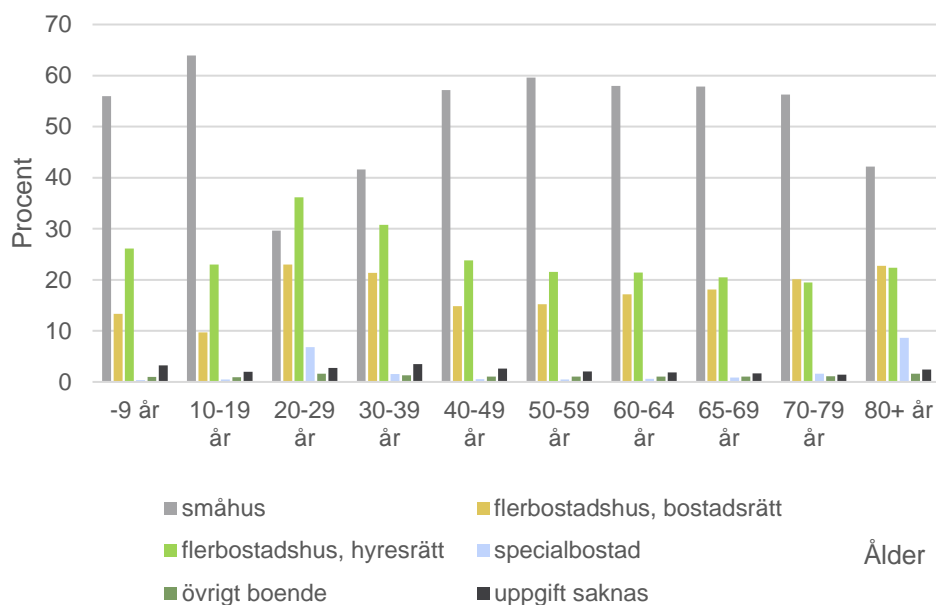

Källa: Egna beräkningar.

4.2 Alternativ modell

I kapitel 4.1 beräknades bostadsbyggnadsbehovet i Robertsfors kommun baserat på hur befintliga hushåll i Robertsfors bor. Det är tveksamt att det är ett rimligt antagande då en ökande inflyttning medför att antalet personer i de flesta åldrar ökar. På riksnivå bor mindre än hälften av personerna i åldersgrupperna 20–29 år, 30–39 år och 80 år eller äldre i småhus. I åldersgruppen 20–29 år är till och med boende i hyresrätter i flerbostadshus den allra vanligaste boendeformen.

Figur 31 Andel per boendeform efter ålder i Sverige, 31 december 2021

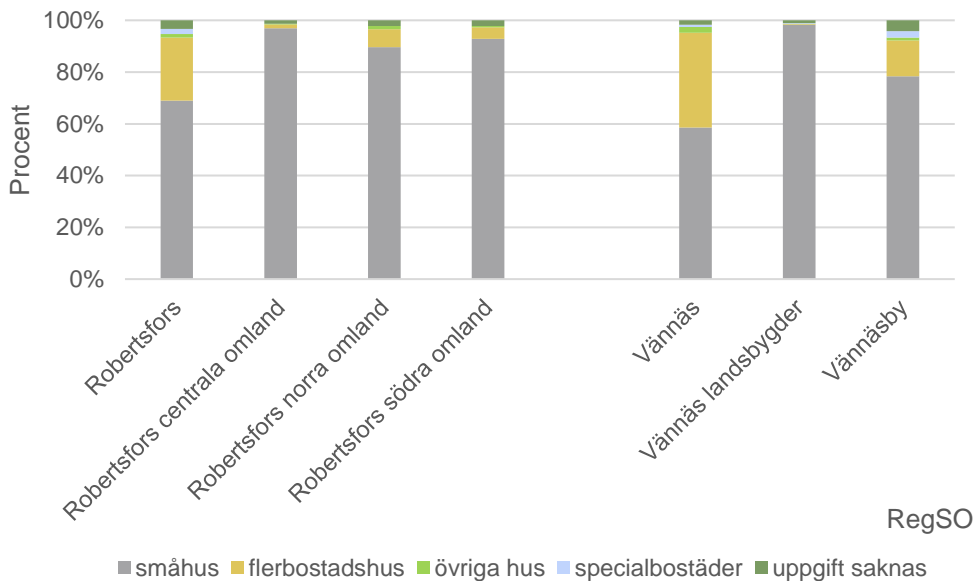

Källa: SCB [Hushållens boende](#) och egna beräkningar.

För att närmare skatta bostadsbehovet har vi tittat närmare på Vännäs kommun som under de senaste tio åren har haft en befolkningstillväxt de flesta åren vilket till stor del kan förklaras av närheten till Umeå och goda kommunikationer.

I likhet med Robertsfors är småhus även i Vännäs kommun den vanligaste hustypen. Andelen boende i flerbostadshus är dock betydligt högre i Vännäs. Det gäller i synnerhet i centralorten Vännäs, men även i Vännäsby, som ligger närmast Umeå kommun. Vännäs landsbygder har däremot ett bostadsbestånd som liknar den i Robertsfors omland.

Figur 32 Andel personer efter hustyp och RegSO i Robertsfors och Vännäs, 2021

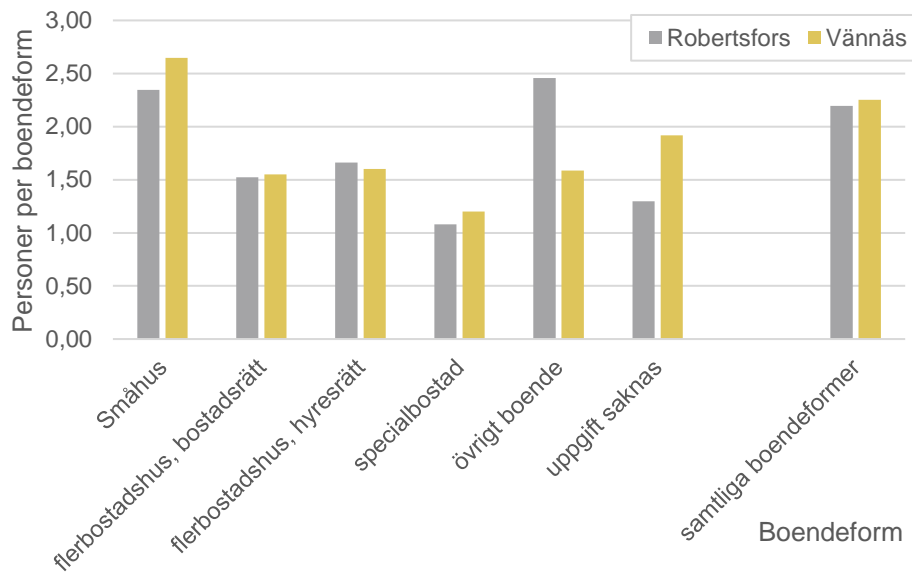

Källa: SCB [Hushållens boende](#) och egna beräkningar.

Med tanke på att de nya bostäderna inte nödvändigtvis behöver ha samma sammansättning som dagens bostäder i Robertsfors används information om antalet personer per åldersgrupp efter boendeform i Vännäs kommun år 2021. Dessa andelar multipliceras med antalet personer i åldersgrupperna från de två prognosscenarierna för att få veta hur många i Robertsfors som förväntas per ålder och boendeform. Därefter summeras det totala antalet personer per prognosscenario, prognosår och boendeform. För att sedan få bostadsbyggnadsbehovet per boendeform divideras antalet personer med snittstorleken på hushållen efter boendeform i Vännäs år 2021. Jämfört med Robertsfors har Vännäs något större hushåll, med undantag för hyresrätter i flerbostadshus och övrigt boende⁵ där Robertsfors har något större hushåll.

⁵ I Övrigt boende ingår: Flerbostadshus med äganderätt (ägarlägenheter) Lägenheter i byggnader som inte huvudsakligen är avsedda för bostadsändamål, men ändå innehåller vanliga bostadslägenheter t.ex. byggnader avsedda för verksamhet eller samhällsfunktion. Här ingår även lägenheter där uppgift om lägenhetens upplåtelseform saknas. Boendeformer med uppgift saknas ingår hushåll som inte är folkbokförd på en lägenhet, men det ändå har gått att skapa hushåll med hjälp av relationer mellan barn och föräldrar samt mellan personer som är gifta och/eller har gemensamma barn.

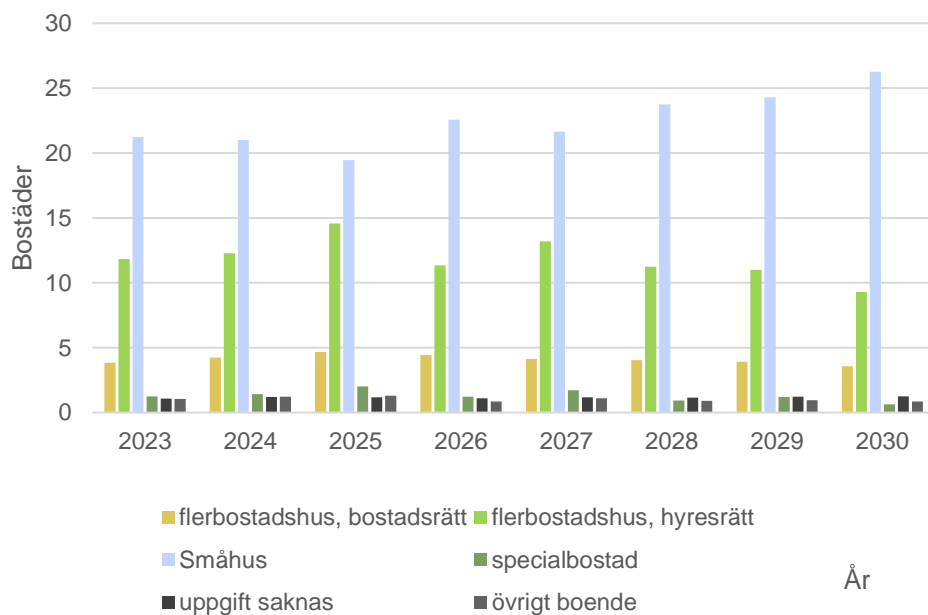
Figur 33 Genomsnittlig hushållstorlek efter kommun och boendeform, 31 december 2021

Källa: SCB Hushållens boende och egna beräkningar.

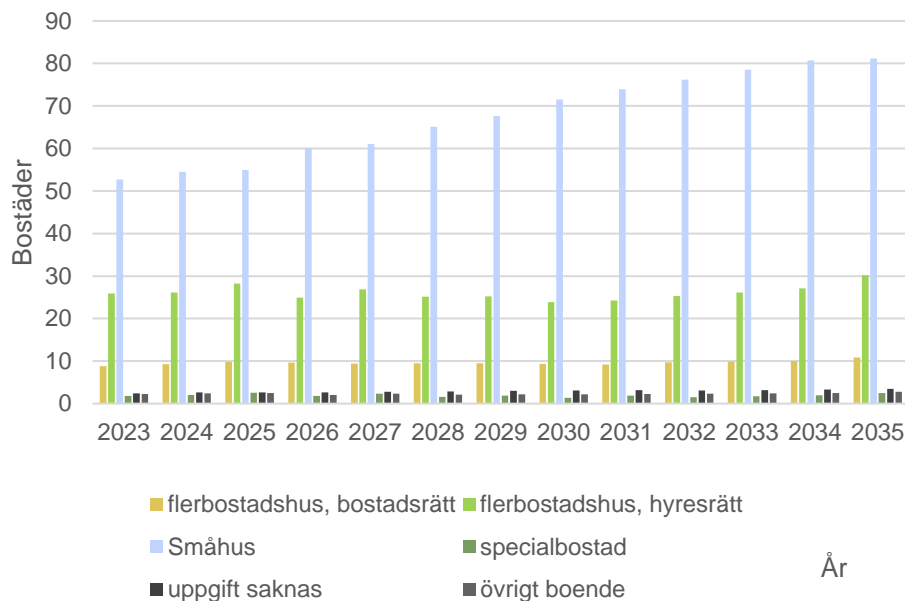
Om man antar att nybyggnationen i Robertsfors mer kommer att likna dagens bostadsbestånd i Vännäs behöver det årligen byggas omkring 40 bostäder enligt scenario 1 och drygt 100 bostäder baserat på scenario 2. Även i detta alternativ förväntas de flesta nytillkomna bostäderna vara småhus, men andelen lägenheter i flerbostadshus blir betydligt högre.

Figur 34 Bostadsbyggnadsbehov enligt scenario 1 efter boendeform, 2023–2030

Källa: Egna beräkningar.

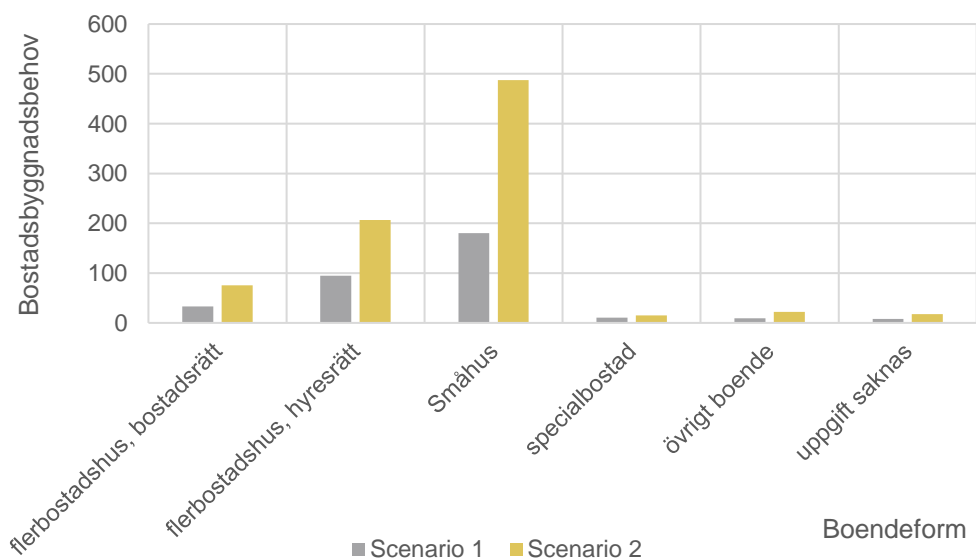
Figur 35 Bostadsbyggnadsbehov enligt scenario 2 efter boendeform, 2023–2030

Källa: Egna beräkningar.

Det totala bostadsbyggnadsbehovet i Robertsfors kommun till och med 2030 baserad på förväntad folkmängd efter ålder och hur boendestrukturen ser ut i jämförelsekommunen Vännäs visar att det behövs 336 nya bostäder enligt scenario 1 och nya 824 bostäder enligt scenario 2. Det är fler bostäder än vad hushållsprognosen indikerar. Den stora skillnaden mellan scenario 1 och 2 är att en högre andel småhus behövs i scenario 2. Det beror på att en högre inflyttning förväntas ge fler barnfamiljer vilka i större utsträckning föredrar att bosätta sig i småhus/större bostäder.

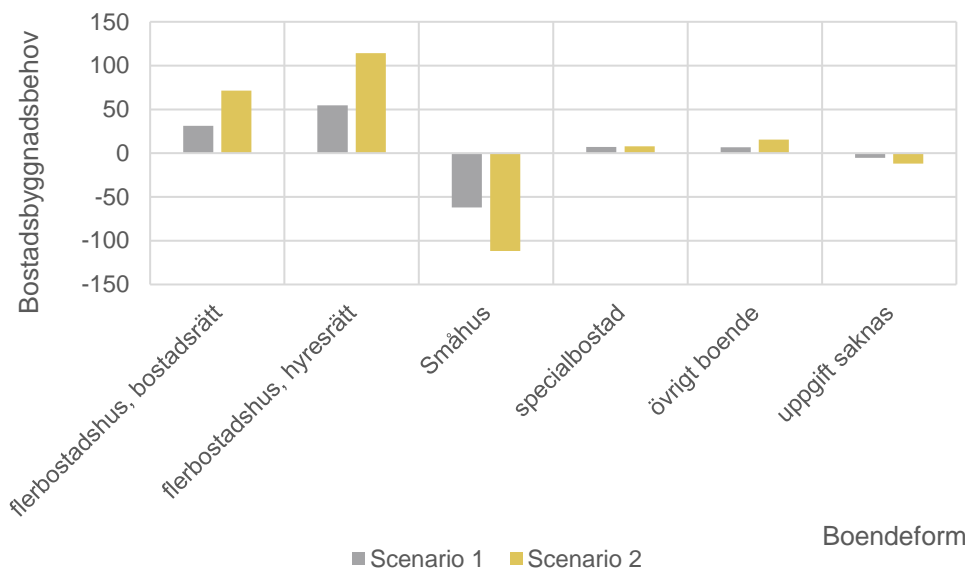
Figur 36 Bostadsbyggnadsbehov per scenario efter boendeform

Källa: Egna beräkningar.

Även om det totala antalet bostäder förväntas vara fler om utvecklingen framåt liknar Vännäs kommun behövs färre småhus. Det är främst flerbostadshus som behövs i den alternativa modellen.

Figur 37 Skillnad i bostadsbyggnadsbehov mellan de två modellerna per scenario fram till år 2030

Källa: Egna beräkningar.

4.3 Den åldrande befolkningen

I de bostadsbyggnadsscenarioer som har beskrivits i kapitel 4.1 och 4.2 utgår vi från hur det ser ut i dagsläget. Det medför att behovet av nya specialbostäder blir relativt liten. I dagsläget är det dock ett problem i Robertsfors att äldre bor kvar i sina småhus trots att de troligen i många fall vill byta till bekvämare boende i kommunen. För att förenkla en sådan bostadsrotation bör man överväga att bygga något fler specialbostäder för äldre samt mindre lägenheter i flerbostadshus än vad de ovanstående modellerna visar.

5 Förutsättningar i kommundelarna

När Norrbotniabanan invigs 2030 kommer Robertsfors strategiska läge förbättras. Det kommer att underlätta en ökning av både befolkning och arbetsplatser. Även uppgraderingen av E4 vid kusten förenklar pendling till främst Umeå.

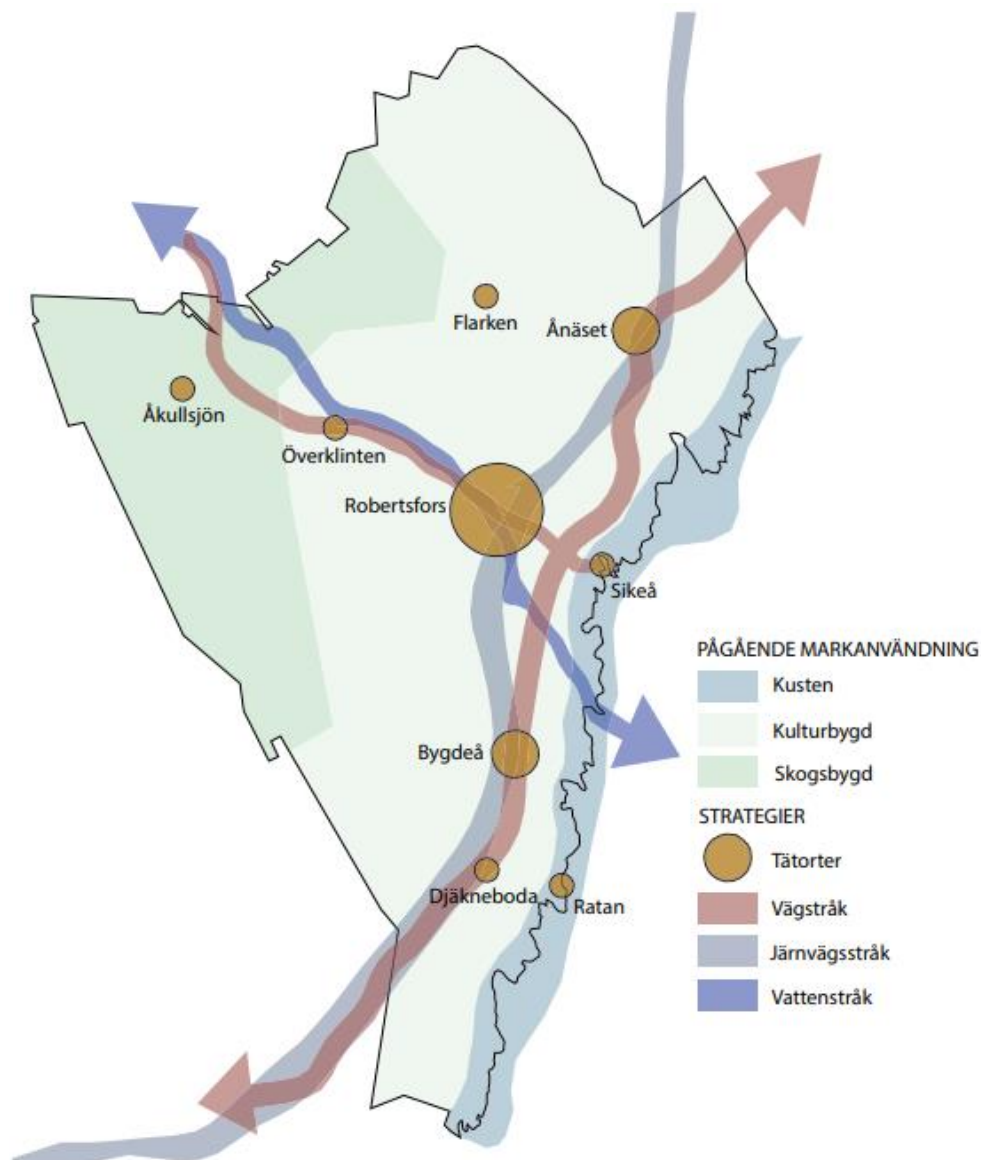
Vid expansion bör kommunen så mycket som möjligt utnyttja idag befintlig infrastruktur såsom exempelvis vatten och avlopp. Områden med närhet till skolor attraherar barnfamiljer i högre grad än områden med större avstånd till närmaste skola. Även närhet till service som exempelvis matbutiker och restauranger kan vara sådant som väger in i valet av bostadsort.

Sedan 2012 när folkmängden i Robertsfors kommun var som lägst har befolkningen ökat mest i Robertsfors södra och centrala omland. Tyvärr saknas information för att mer detaljerat se var denna befolkningsökning har skett, men det troliga är att den främst har skett utmed kusten från Sikeå och söderut. I centralorten har däremot befolkningen varit relativt oförändrad medan befolkningen i Robertsfors norra omland har minskat.

När Norrbottenbanan invigs kommer det strategiska läget för centralorten bli betydligt bättre än idag medan Robertsfors norra omland endast marginellt får en större tillväxtpotential då det från den största orten, Ånäset, kommer att ta cirka 30 minuter att ta sig till stationen i Robertsfors. När E4 norrut till Skellefteå har uppgraderats kommer körtiden att förkortas, men det kommer fortfarande att vara 60–70 kilometer mellan Ånäset och Skellefteå.

Den största befolkningsstillväxten kan förväntas i centralorten och närliggande omland, exempelvis Sikeå vid kusten. Även i södra kommunen längs kusten finns extra stor tillväxtpotential.

Figur 38 Markanvändning och trafikstråk i Robertsfors kommun efter Norrbottenbanans öppnande

Källa: [ÖVERSIKTSPLAN Robertsfors kommun 2019-06-17 Antagandehandling](#).

5.1 Utvecklingsområden i kommunen

I Robertsfors finns ett flertal utvecklingsområden för bostäder. Dessa ligger främst runt befintliga orter och längs kusten, se gulmarkerade områden i kartbilderna i kapitel 5.1.4 – 5.1.7. De mest attraktiva lägena är i närhet till pendlingsmöjligheter, arbetsplatser, skolor och annan service.

5.1.1 Skolor

I Robertsfors kommun finns sex skolor⁶. I centralorten finns en skola F-3 och en skola 4–9. F-6 skola finns i tätorterna Ånäset och Bygdeå. I Djäkneboda och Åkullsjön finns F-3 skolor.

5.1.2 Matbutiker

Baserat på Google Maps finns det matbutiker i de tre tätorterna Bygdeå, Robertsfors och Ånäset.

5.1.3 Bostadsbyggnadsbehov

Olika typer av områden har olika typer av bostäder. I områden med hög befolkningskoncentration är flerbostadshus betydligt vanligare än i områden med låg befolkningskoncentration. Dessa skillnader beror till stor del på att flerbostadshus är ett effektivare sätt att utnyttja markytan. I mer glest bebyggda områden är småhusen vanligare dels för att bostadsbeståndet är äldre, dels på grund av att det kan vara problem att låna kapital till bostadsinvesteringar i mindre orter och på landsbygden.

I början av 2018 skapade SCB en ny rikstäckande regional indelning som heter demografiska statistikområden, DeSO⁷. Syftet med indelningen är att det ska vara möjligt att göra bättre analyser utifrån statistik på små geografiska områden.

Dessa områden klassificeras från A till C utifrån placering i de olika kommunerna.

- A. I kategori A ingår områden som till största delen ligger utanför större befolkningskoncentrationer eller tätorter.
- B. I kategori B ligger områden som till största delen innehåller en befolkningskoncentration eller tätort, men inte i kommunens centralort.
- C. I kategori C avser områden som till största delen ligger i kommunens centralort.

I Robertsfors kommun finns endast områden med kategori A och C. I kommunen finns 4 DeSO-områden, vilka för övrigt är identiska med kommunens fyra RegSO-områden. Centralorten Robertsfors har kategori C. I Robertsfors södra och norra omland ligger tätorterna Bygdeå och Ånäset, men dessa tätorter har idag inte tillräckligt stor folkmängd för att bli klassificerade som egna DeSO-områden med kategori B.

På riksnivå bodde vid utgången av 2021, 93 procent av befolkningen i kategori A områden i småhus. Av de övriga bor 3 procent i flerbostadshus medan resten saknar uppgift om bostad.

I DeSO som ligger i kommunernas centralorter, kategori C, är det på riksnivå 40 procent som bor i småhus. Majoriteten i kategoriområden bor i flerbostadshus, 54

⁶ <https://www.robertsfors.se/barn-utbildning/grundskolor/>

⁷ Om DeSO, [SCB:s webbplats](#).

procent. Av samtliga boende i flerbostadshus är 95 procent folkbokförda i kategori C områden.

I områden med kategori B bodde 78 procent av befolkningen vid utgången av 2021 i småhus och 17 procent i flerbostadshus. Resterande fördelades på specialbostäder, övriga hus och bostäder som inte är klassificerade i SCB:s register.

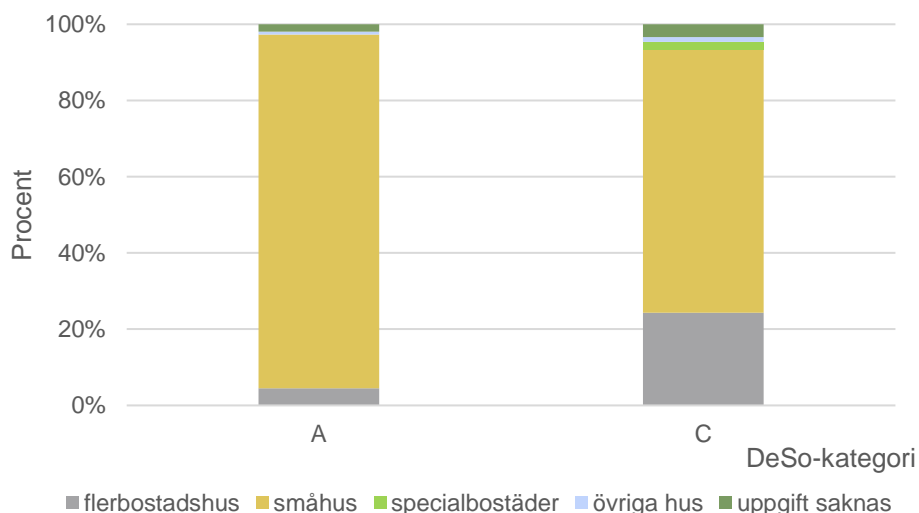
Figur 39 Andel folkbokförda i Sverige per hustyp och DeSO-kategori, 31 dec. 2021

Källa SCB, [Hushållens boende](#) samt egna beräkningar.

I Robertsfors kommun där det endast finns två olika DeSO-kategorier är det något vanligare att bo i flerbostadshus i kategori A-områden än på riksnivå, men skillnaden är marginell. Totalt bor cirka 4 procent i flerbostadshus. I centralorten är det större skillnad mot kategoriområde A på riksnivå. Där bor 69 procent i småhus och 24 procent i flerbostadshus.

Figur 40 Andel folkbokförda i Robertsfors kommun per hustyp och DeSO-kategori, 31 dec. 2021

Källa SCB, [Hushållens boende](#) samt egna beräkningar.

Baserat på hur folk bor i olika typer av områden så är det främst i centralorten som lägenheter i flerbostadshus ska byggas, men med tanke på att tätorterna Bygdeå och Ånäset tillhör kategori A områden kan man tänka att just tätorterna är mer lik områden med kategori B.

Det innebär att de flerbostadshus som det finns behov av främst ska placeras i tätorten Robertsfors medan en mindre del ska placeras i tätorterna Bygdeå och Ånäset.

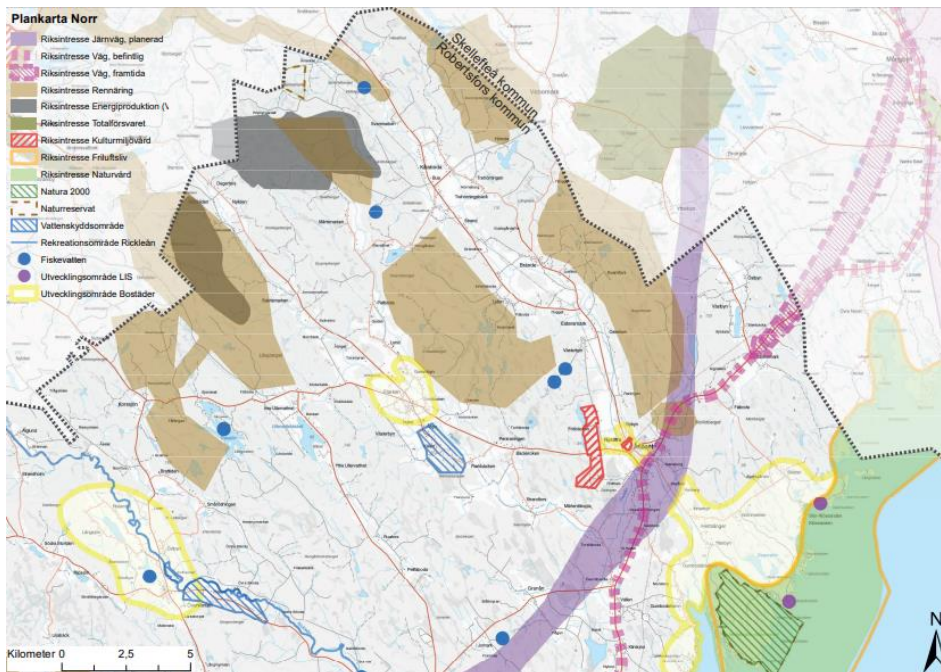
Det finns skillnader mellan hyresrätter och bostadsrätter i flerbostadshus. I regel är rörligheten större för hyresrätter än bostadsrätter. Dessutom är hyresrätter ofta en ingångsbostad för unga och personer som nyligen har invandrat till Sverige, medan äldre i högre utsträckning bosätter sig i bostadsrätter.

När det gäller småhusen så kan de lämpligen placeras i anslutning till de större tätorterna eller i närheten av skolor. Med tanke på pendlingsmöjligheterna så bör de flesta småhus placeras nära Robertsfors centralort eller längs kusten från Sikeå och söderut.

5.1.4 Norra kommundelen

I Robertsfors norra omland finns i dagsläget tre utvecklingsområden för bostäder. Det är i Ånäset, Flarken samt vid kusten. Av dessa tre områden är det strategiska läget bäst för Ånäset med sin placering vid E4. Ånäset är även en tätort med både skola och matbutik.

Figur 41 Plankarta Norr

Källa: Robertsfors (2019), [ÖVERSIKTSPLAN Robertsfors kommun](#).

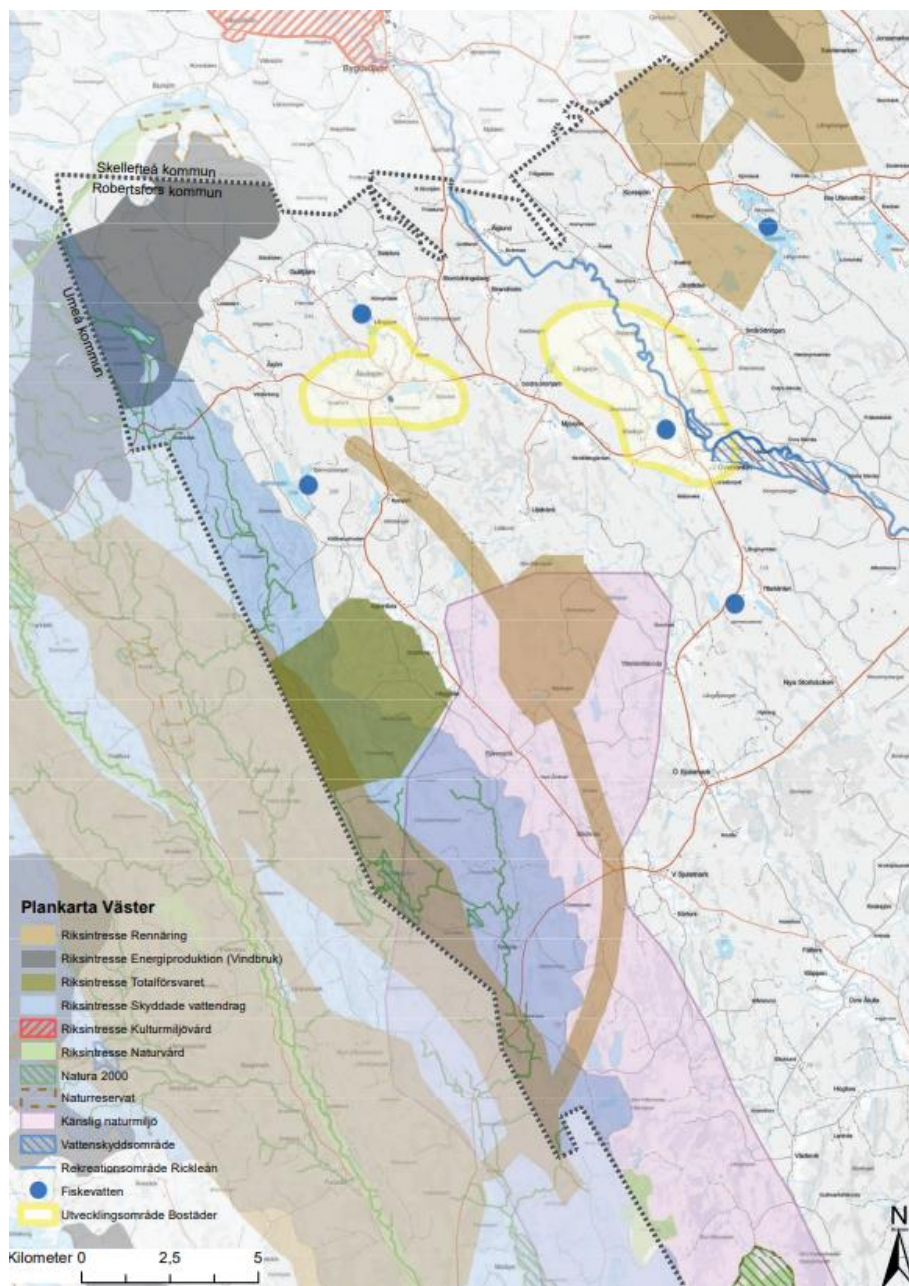
Med tanke på den relativt stora befolkningsminskningen i den norra kommundelen kan man anta att det finns tomma bostäder i högre utsträckning än i övriga kommunen. Eventuell befolkningsökning torde i första hand röra sig om inflyttning till dessa bostäder. Nyproduktion av småhus lär i första hand hamna i Ånäset och i andra hand i kustområdet öster om E4.

Eventuella flerbostadshus i området bör placeras i Ånäset och då främst mindre lägenheter för unga vuxna som lämnar föräldrahemmet och äldre som flyttar från sina småhus. Även specialbostäder för äldre bör det finnas behov av i området.

5.1.5 Västra kommundelen

I västra kommundelen, som i stort motsvarar den västra delen av Robertsfors centrala omland, ligger det två utvecklingsområden för bostäder. Den ena ligger runt orten Åkullsjön och den andra längs Rickleån kring Överklinten och Långsjön. Av dessa två områden har Åkullsjön en skola medan Överklinten ligger närmare det kommande stationsområdet i centralorten. Enligt Google Maps tar det med bil cirka 15 minuter från Överklinten och 20 minuter från Åkullsjön.

Figur 42 Plankarta Väster

Källa: Robertsfors (2019), [ÖVERSIKTSPLAN Robertsfors kommun](#).

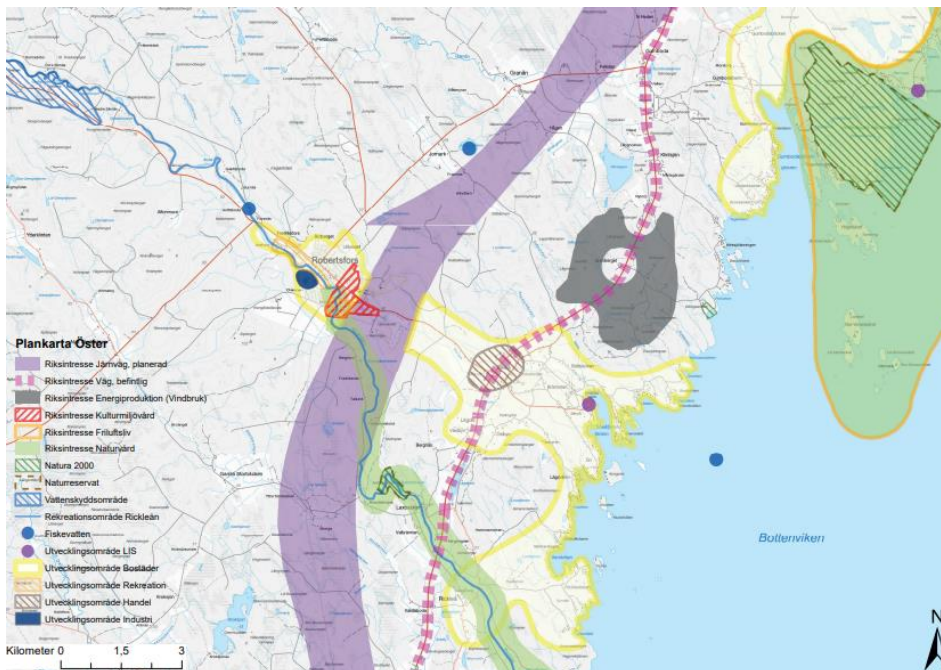
Av dessa båda orter är den befintliga skolan i Åkullsjön något som talar för att barnfamiljer primärt kommer att välja Åkullsjön. Området kring Överklinten ligger närmare centralorten och bör i högre utsträckning attrahera personer som främst söker närhet till stationsområdet utan att bosätta sig i centralorten.

I de fall det inte finns lediga bostäder bör det i dessa områden främst byggas småhus. Eventuellt behöver det byggas specialbostäder för äldre om inte kommunen föredrar att koncentrera den typen av bostäder i centralorten.

5.1.6 Östra kommundelen

I östra kommundelen som i stort motsvarar den östra delen av Robertsfors centrala omland och Robertsfors tätort ligger det två utvecklingsbostäder för bostäder. Det är dels väster om järnvägsområdet runt Robertsfors tätort, dels öster om det planerade järnvägsstråket längs väg 651 mot kusten.

Figur 43 Plankarta Öster

Källa: Robertsfors (2019), [ÖVERSIKTSPLAN Robertsfors kommun](#).

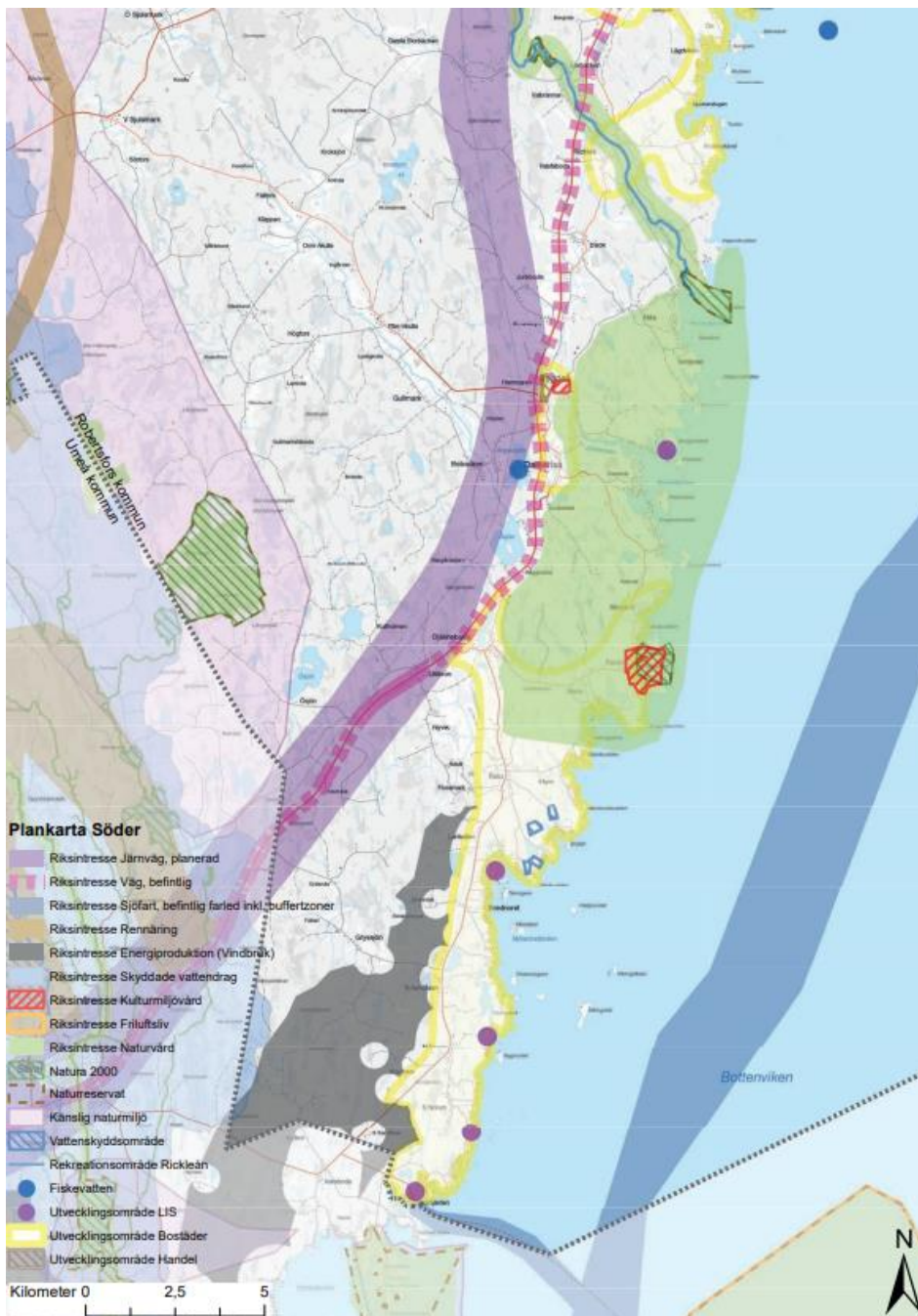
Det kommande stationsområdet tillsammans med skolor och annan service som finns i Robertsfors tätort talar för att en stor andel av kommunens nyproduktion av bostäder kommer att hamna i nära anslutning till tätorten. Området runt Sikeå och Sikeå hamn ligger inom 10 minuter med bil till Robertsfors tätort och stationsområdet och kan fungera för personer som avser arbetspendla med tåg.

I Sikeå finns även ett utvecklingsområde för handel. Om handelsplatsen utvecklas blir det fler arbetsplatser vilket i sin tur kan öka benägenheten att bosätta sig i främst Sikeå.

5.1.7 Södra kommundelen

Södra kommundelen motsvarar i stort Robertsfors södra omland. I området finns det två utvecklingsbostäder för bostäder. Det norra området ligger kring Bygdeå och Dalkarlså och det södra området inkluderar Djäkneboda och kusten söderut mot kommungränsen till Umeå.

Figur 44 Plankarta Söder

Källa: Robertsfors (2019), [ÖVERSIKTSPLAN Robertsfors kommun](#).

Från Bygdeå tar det cirka 16 minuter med bil till Robertsfors tätort. Då det är en tätort med både matbutik och skola så kan det fungera som en bostadsort för arbetspendlare som tänker ta tåget från Robertsfors. Mer troligt är dock att arbetspendlare till Umeå väljer att ta bilen eller bussen. Enligt Google Maps tar det idag 35 minuter med bil att åka från Bygdeå till Umeå centrum.

I det södra utvecklingsområdet för bostäder kommer det i än mindre utsträckning bosätta sig arbetspendlare med tåg med tanke på att det tar cirka 20 minuter med

bil till Robertsfors tätort från Djäkneboda. Områdets närhet till E4 och läge nära havet kan däremot attrahera personer som arbetar i Umeå. Från Djäkneboda tar man sig till Umeå på cirka 30 minuter.

I södra kommundelen bör nyproduktion av bostäder främst bestå av småhus. Områden nära skolor bör vara mest attraktiva. De flerbostadshus som eventuellt byggs bör placeras i Bygdeå. Dessa flerbostadshus bör bestå av mindre lägenheter tänkta främst för unga vuxna och äldre.

6 Sammanfattning och rekommendationer

Robertsfors kommuns strategiska läge har de senaste åren förbättrats i takt med att E4 söder mot Umeå har förbättrats. Man kan ana att det redan gynnar Robertsfors södra omland där folkmängden mellan 2010 och 2021 har ökat med 95 personer eller 5 procent. Även i Robertsfors centrala omland har folkmängden ökat, men där har tillväxten koncentrerats till 2020 och 2021. Mer detaljerad information om var folkökningen har skett saknas, men det finns anledning att misstänka att det är i området kring E4 som folkmängden har ökat.

När sedan järnvägen invigs kommer främst området kring centralorten och Robertsfors centrala omland mot kusten att ha en stor tillväxtpotential. Övriga kommundelar kommer att gynnas i mindre utsträckning då avståndet till centralorten talar emot en omfattande arbetspendling med tåg.

I den norra kommundelen kommer förbättringen av E4 norrut mot Skellefteå att underlätta arbetspendling, men även i framtiden kan man räkna med en restid på uppemot en timme till Skellefteå eller Umeå oavsett om man tar bil eller tåg.

För att det ska vara möjligt att kommunens folkmängd ska växa med flera tusen personer måste inflyttningen till Robertsfors bli betydligt högre än hittills. För att alla inflyttare ska hitta en bostad behöver det byggas nya bostäder. Man måste dock räkna med att dagens bostadsbestånd kommer att utnyttjas effektivare än i nuläget genom att vakanserna blir färre.

Orsaker bakom en flytt beror del på vilken fas i livet man befinner sig. De vanligaste flyttmotiven är:

- Sociala faktorer
- Bostad
- Boendemiljö
- Arbete
- Studier

I takt med att Robertsfors blir del av en större arbetsmarknad kan man förvänta att fler överväger att bosätta sig i Robertsfors kommun bland annat beroende på lägre bostadspriser och en bra boendemiljö. Förbättrade pendlingsmöjligheter kan innebära att färre flyttar från kommunen för att studera, men man får räkna med att unga vuxna även i framtiden kommer att vara en grupp som har nettoutflyttning.

Sweco har beräknat två befolkningsprognoser med en fast målfolkmängd. Den ena var 7 500 invånare 2030 och den andra var 10 000 invånare 2035. Baserat på ålder och kön beräknades utvecklingen över antalet hushåll och storleken på dessa hushåll. Varje hushåll antas behöva en bostad.

I prognosscenario 1 antas folkmängden vara 7 500 personer år 2030. Det motsvarar nästan 3 400 hushåll vilket är drygt 300 hushåll fler än 2021. I scenario

2 där folkmängden 2035 antas bli 10 000 personer blir det drygt 3 800 hushåll år 2030, vilket är närmare 750 hushåll fler än 2021.

I Robertsfors kommun är majoriteten av bostäderna småhus. Om vi antar att sammansättningen på de bostäder som behöver produceras har samma sammansättning som i dagens Robertsfors medför det att det till 2030 behövs cirka 230 småhus i scenario 1 och cirka 590 småhus i scenario 2. När det gäller flerbostadshus så förväntas de flesta vara hyresrätter och till 2030 behövs enligt scenario 1 cirka 40 lägenheter och i scenario 2 drygt 90 lägenheter.

Sweco har även beräknat ett alternativt bostadsbehovsscenario där vi har tittat på bostadsbeståndet i Vännäs kommun. Orsaken att Vännäs valdes är att kommunen idag till stor del ingår i Umeås bostadsmarknad vilket visar sig i många år med nettoinflyttning från övriga kommuner i Västerbottens län och omfattande arbetspendling till Umeå.

I Vännäs och då främst centralorten och Vännäsby är andelen boende i flerbostadshus betydligt högre än i Robertsfors kommun. Sweco har baserat på de två befolkningsprognossscenarierna beräknat vilka typer av bostäder personer i olika åldrar skulle bebo om det var som i Vännäs. För att få reda på hur många bostäder det motsvarar har den genomsnittliga hushållstorleken i Vännäs per bostadstyp använts.

För att sedan beräkna bostadsbehovet beräknas hur behovet av olika bostäder förändras varefter folkmängden ökar. I denna alternativa beräkning behövs fler bostäder då en högre andel av bostäderna är lägenheter i flerbostadshus. I flerbostadshus bor i genomsnitt färre personer per bostad än i småhus.

I det alternativa bostadsbehovsscenarioet behövs det till 2030 336 nya bostäder i prognossscenario 1 och 824 bostäder i prognossscenario 2. Även i detta fall är småhus vanligast. Den stora skillnaden är dock att det behövs fler lägenheter i flerbostadshus. I prognossscenario 1 behövs närmare 130 lägenheter och i prognossscenario 2 behövs drygt 280 lägenheter.

Den inflyttning som förväntas till följd av invigningen av Norrbottenbanan kommer främst att koncentreras till centralorten. Det innebär att det är där merparten av de nya bostäderna bör hamna. Även kustremsan från Sikeå och söderut bör attrahera inflyttare tack vare närhet till Norrbottenbanan i norr och närhet till Umeå i söder. I Robertsfors norra omland och Robertsfors centrala omland väster om centralorten kommer inflyttning i första hand ske till befintliga tomma bostäder och i mindre utsträckning till nyproducerade bostäder.

Flerbostadshus och specialbostäder bör placeras i kommunens tre tätorter och då främst i centralorten och Bygdeå.

Med tanke på att inflyttare utan tidigare koppling till Robertsfors blir mindre rotade i kommunen än återvändare så kommer bostädernas prisutveckling vara en viktig faktor. Områden som kan förväntas ha stabila eller ökande bostadspriser kommer att vara mer attraktiva för den typen av inflyttare. Om man bosätter sig i Robertsfors för att arbetspendla till Umeå eller Skellefteå kommer troligen de flesta välja bosättning i närhet till stationsområdet där bostadsmarknaden är större än i de övriga kommundelarna.

Bilaga 1 Tabeller

Tabell B1 Bostadsbehovsscenario 1, bostäder efter prognosscenario och boendeform, 2023–2030 (2035)

Prognos- scenario	År	Boendeform						Totalt
		Flerbostadshus		Små- hus	special- bostad	Övrigt boende	Uppgift saknas	
		Bostads- rätt	Hyses- rätt					
Scenario								
1	2023	0	0	24	0	0	-1	22
	2024	0	6	30	1	0	2	39
	2025	0	6	31	0	0	2	39
	2026	0	6	31	1	0	2	40
	2027	0	6	31	1	0	2	40
	2028	0	6	32	1	0	2	41
	2029	0	6	31	1	0	2	40
	2030	0	6	32	1	0	2	41
	Totalt	2	40	242	3	3	14	304
Scenario								
2	2023	0	6	62	0	1	1	70
	2024	0	12	71	1	1	4	89
	2025	1	12	73	1	1	4	91
	2026	1	12	75	1	1	4	94
	2027	1	12	76	1	1	4	95
	2028	1	13	79	1	1	4	98
	2029	1	13	80	1	1	4	100
	2030	1	13	83	1	1	4	103
	2031	1	13	85	1	1	4	106
	2032	1	14	88	1	1	4	109
	2033	1	14	91	1	1	5	112
	2034	1	15	94	1	1	5	116
	2035	1	15	97	1	1	5	121
	Totalt	7	163	1 054	13	12	53	1 303

Tabell B2 Bostadsbehovsscenario 2, bostäder efter prognosscenario och boendeform, 2023–2030 (2035)

Prognos- scenario	År	Boendeform					Totalt	
		Flerbostadshus		Små- hus	special- bostad	Övrigt boende		Uppgift saknas
		Bostads- rätt	Hyses- rätt					
Scenario								
1	2023	4	12	21	1	1	1	40
	2024	4	12	21	1	1	1	41
	2025	5	15	19	2	1	1	43
	2026	4	11	23	1	1	1	42
	2027	4	13	22	2	1	1	43
	2028	4	11	24	1	1	1	42
	2029	4	11	24	1	1	1	43
	2030	4	9	26	1	1	1	42
	Totalt	33	95	180	10	8	9	336
Scenario								
2	2023	9	26	53	2	2	2	94
	2024	9	26	54	2	2	3	97
	2025	10	28	55	3	2	3	101
	2026	10	25	60	2	2	3	101
	2027	9	27	61	2	2	3	105
	2028	9	25	65	2	2	3	106
	2029	10	25	68	2	2	3	109
	2030	9	24	72	1	2	3	111
	2031	9	24	74	2	2	3	115
	2032	10	25	76	1	2	3	118
	2033	10	26	79	2	2	3	122
	2034	10	27	81	2	2	3	126
	2035	11	30	81	3	3	3	131
	Totalt	125	339	878	25	30	38	1 435

Diagram och kartor

Figur 1 Folkmängd i Robertsfors kommun per den 31 december 1950–2022	4
Figur 2 Folkmängd i Robertsfors kommun efter ålder och kön, 31 december 2022	4
Figur 3 Flyttnings- och födelseöverskott i Robertsfors kommun, åren 1970–2022.....	5
Figur 4 Inrikes och utrikes flyttningsöverskott för Robertsfors kommun, åren 1970–2022	6
Figur 5 Inrikes flyttnetto i Robertsfors kommun efter ålder och antal år, 1970–2022	6
Figur 6 Robertsfors kommuns fyra RegSO-områden.....	8
Figur 7 Befolkningsförändring per RegSO i Robertsfors kommun, åren 2010–2021.....	9
Figur 8 Folkmängd i Robertsfors kommun efter ålder och RegSO, 31 december 2021, procent .	9
Figur 9 Befolkningsförändring per RegSO i Robertsfors kommun mellan 2016 och 2021.....	10
Figur 10 Antalet 0–4-åringar (födda 2017–2021) per RegSO i Robertsfors, 31 december 2021	11
Figur 11 Antal lägenheter per RegSO i Robertsfors kommun efter upplåtelseform, 2021	12
Figur 12 Antal personer per RegSO i Robertsfors kommun efter upplåtelseform, 2021	13
Figur 13 Antal personer per RegSO i Robertsfors kommun efter hustyp, 2021	13
Figur 14 Antal personer per RegSO i Robertsfors kommun efter hustyp, förändring mellan 2012 och 2021	14
Figur 15 Robertsfors kommuns fem skolområden	15
Figur 16 Inflyttning per prognosår enligt 3 prognosscenarier, 2022–2040	17
Figur 17 Inflyttning efter ålder och prognosscenario, prognosår 2023	18
Figur 18 Utflyttning per prognosår enligt 3 prognosscenarior, 2022–2040.....	19
Figur 19 Utflyttning efter ålder och prognosscenario, prognosår 2023.....	19
Figur 20 Flyttningsnetto efter ålder och prognosscenario, prognosår 2030	20
Figur 21 Antalet födda per prognosscenario, 2022–2040	21
Figur 22 Antalet döda per prognosscenario, 2022–2040	21
Figur 23 Födelseöverskott (födda minus döda) per prognosscenario, 2022–2040.....	22
Figur 24 Folkmängd efter ålder och prognosscenario, 31 december 2030	22
Figur 25 Skillnad i folkmängd jämfört med SCB:s prognos efter ålder och prognosscenario, 2030	23
Figur 26 Antal hushåll i Robertsfors enligt utfall och prognoser, 2011–2035	24
Figur 27 Folkmängd efter boendeform och hushållstorlek i Robertsfors kommun, 2017–2021 ..	26
Figur 28 Bostadsbyggnadsbehov enligt scenario 1 efter boendeform, 2023–2030.....	27
Figur 29 Bostadsbyggnadsbehov enligt scenario 2 efter boendeform, 2023–2035.....	28
Figur 30 Bostadsbyggnadsbehov per scenario efter boendeform.....	28
Figur 31 Andel per boendeform efter ålder i Sverige, 31 december 2021	29
Figur 32 Andel personer efter hustyp och RegSO i Robertsfors och Vännäs, 2021.....	30
Figur 33 Genomsnittlig hushållstorlek efter kommun och boendeform, 31 december 2021	31
Figur 34 Bostadsbyggnadsbehov enligt scenario 1 efter boendeform, 2023–2030.....	31
Figur 35 Bostadsbyggnadsbehov enligt scenario 2 efter boendeform, 2023–2030.....	32
Figur 36 Bostadsbyggnadsbehov per scenario efter boendeform.....	32
Figur 37 Skillnad i bostadsbyggnadsbehov mellan de två modellerna per scenario fram till år 2030	33
Figur 38 Markanvändning och trafikstråk i Robertsfors kommun efter Norrbotniabanans öppnande	34
Figur 39 Andel folkbokförda i Sverige per hustyp och DeSO-kategori, 31 dec. 2021.....	36
Figur 40 Andel folkbokförda i Robertsfors kommun per hustyp och DeSO-kategori, 31 dec. 2021	36
Figur 41 Plankarta Norr	38
Figur 42 Plankarta Väster.....	39
Figur 43 Plankarta Öster	40
Figur 44 Plankarta Söder.....	41